



Afsender: Lemvig Kommune  
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Niels Kirk  
Engbjergvej 78  
Vandborg  
7620 Lemvig

4. februar 2019

**Teknik & Miljø**  
Rådhusgade 2  
7620 Lemvig  
Telefon: 9663 1200

Mail: [teknik@lemvig.dk](mailto:teknik@lemvig.dk)  
J.nr.: 09.17.21P19-0009  
S.nr.: 146139  
B.nr.: 1300129

Ref.: SIBN  
Dir.tlf.: 9663 1112

131, v. 12/9-2017

## §16b-miljøtilladelse af husdyrbrug

CVR-nr. 72 66 55 11  
P-nr. 1.002.379.458

Engbjergvej 78, 7620 Lemvig  
matrikel 40b, Præstegården, Vandborg



*Højgård, 2017*

Godkendelse af den 4. februar 2019  
Annoncedato den 6. februar 2019



## Indholdsfortegnelse

Datablad .....	3
Læsevejledning .....	4
1.1. Beskrivelse af projektet .....	6
1.2. Afgørelse .....	6
1.3. Begrundelse for afgørelsen .....	7
1.4. Vilkår .....	7
1.4.1. Generelle regler .....	9
1.5. Offentlighed og høring .....	9
1.6. Klagevejledning .....	11
2. Generelle forhold .....	13
2.1. Meddelelsespligt .....	13
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud .....	13
3. Anlægsbeskrivelse .....	15
3.1. Lokalisering .....	15
3.1.1. Landskabelige forhold .....	15
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management .....	17
3.2.1. Produktionsareal .....	17
3.2.2. Opbevaring af husdyrgødning i markstak .....	18
3.2.3. BAT-emissionsgrænseværdi .....	19
3.3. Gener .....	19
3.3.1. Lugt .....	19
3.3.2. Støj .....	20
3.3.3. Lys .....	21
3.3.4. Fluer og skadedyr .....	21
3.3.5. Støv .....	22
3.3.6. Transport .....	22
3.4. Forurening .....	22
3.4.1. Spildevand herunder regnvand .....	22
3.4.2. Husdyrgødning og foder .....	23
3.4.3. Affald .....	24
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur .....	24
3.5.1. Beskyttet natur .....	24
3.5.2. Habitatvurdering .....	26
4. Bilag IV-arter .....	29
<i>Bilag</i> .....	35

## Datablad

Ansøger	<b>Lemvigegnens Landboforening</b> Industrivej 53 7620 Lemvig <b>Isn@lemvig-landbo.dk</b> for <b>Niels Kirk Nielsen</b> <b>Engbjergvej 78</b> <b>7620 Lemvig</b>
Husdyrbrugets adresse	<b>Engbjergvej 78</b> <b>7620 Lemvig</b>
Matrikelnummer	<b>40b, Præstegården, Vandborg</b>
Virksomhedens art	<b>Malkekvægbesætning</b>
Kontaktperson	<b>Niels Kirk Nielsen</b> <b>Engbjergvej 78</b> <b>7620 Lemvig</b>  Tlf.: 61 74 04 62 <a href="mailto:engbjergvej78@gmail.com">engbjergvej78@gmail.com</a>
CVR-nummer	<b>72 66 55 11</b>
CHR-nummer	<b>55 982</b>
P-nummer	<b>1.002.379.458</b>
Tilsynsmyndighed	<b>Lemvig Kommune</b>
Forside	<b>Højpgård, 2017</b> <a href="https://skraafoto.kortforsyningen.dk">https://skraafoto.kortforsyningen.dk</a> Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

### **Læsevejledning**

Denne miljøtilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne. Ansøgers miljøtekniske redegørelse er indeholdt i den miljøtekniske beskrivelse som bilag.

Sagen er behandlet efter LBK nr. nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., herefter også kaldet Husdyrbrugloven.

---

*Miljøtilladelse  
med vilkår*

---

## 1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer, at staldanlægget på Engbjergvej 78, 7620 Lemvig tillades til hold af malkekvæg og opdræt.

Det eksisterende produktionsareal i kostalden søges udvidet med 115 m<sup>2</sup> med sengebåse og fast gulv og der søges tilladelse til at etablere op til 20 m<sup>2</sup> nye kalvehytter.

Det samlede produktionsareal vil herefter udgøre 1.730 m<sup>2</sup> i kostald og 270 m<sup>2</sup> i kalvestald og kalvehytter.

Der søges lovliggørende tilladelse til et etableret overdækket foderlager og det søges at etablere 1.000 m<sup>2</sup> plansiloer.

Ansøgningen er indsendt den 7. februar 2018 via det digitale ansøgningssystem på [www.husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk), skemanummer 201 683.

## 1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune tillader det søgte projekt.

Miljøtilladelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø og de omkringboende.

Tilladelsen meddeles jævnfør Husdyrbruglovens § 16b.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer Lemvig Kommune, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i tilladelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at eventuelle godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel rørlægnings-, udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 4. februar 2019.



Simon Bach Nielsen

Miljøingeniør

### 1.3. Begrundelse for afgørelsen

Der søges tilladelse til hold af kvæg og opdræt. Den eksisterende drift består af malkekøer, kvieopdræt og småkalve. Det ønskes at udvide produktionsarealet og etablere nye plansiloer, og skabe mulighed for en udvidelse af besætningen.

Afgørelsen indeholder vilkår som fastholder det søgte produktionsareal og den søgte dyretype. Der stilles egenkontrolvilkår for etablering af markstakke til komposteret, fast husdyrgødning. Afgørelsen indeholder desuden støjvilkår, så eventuelle væsentlige støjgener kan håndhæves.

Det søgte projekt overholder afskæringskriterier og beskyttelsesniveauer i Husdyrbrugloven og vejledende BAT-niveau. Den tilladte drift vurderes derfor ikke at medføre væsentlige gener for omboende eller i sig selv at udgøre risiko for tilstandsændringer i omkringliggende natur.

Projektet kan derfor realiseres uden at det efter Lemvig Kommunes vurdering vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

### 1.4. Vilkår

Miljøtilladelsen meddeles på nedenstående vilkår:

#### 1. Produktionsareal og staldsystemer

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget må maksimalt udgøre

**1.330 m<sup>2</sup>** sengestald med fast gulv til alle kvægtyper,

**650 m<sup>2</sup>** dybstrøelse til alle kvægtyper og

**20 m<sup>2</sup>** dybstrøelse til kalve under 6 måneder.

Udvidelse af produktionsareal i kostald skal udføres i overensstemmelse med beskrivelsen i bilag 1, afsnit 2.1.1.

Nye kalvehytter skal placeres som angivet i bilag 2b.

#### 2. Plansiloer

De projekterede plansiloer må udgøre op til 1.000 m<sup>2</sup>. Plansiloerne skal placeres som angivet i tilladelsens bilag 2.

#### 3. Afskærmende beplantning

Der skal etableres og vedligeholdes beplantning, således at ensilageoplæg på den projekterede plansilo ikke er synlig fra adressen Engbjergvej 79. Beplantningen må på intet tidspunkt

være højere end 4 meter. Beplantningen skal etableres samtidigt med plansiloen.

#### 4. Tildækkede ensilagestakke

Ensilagestakke som placeres syd for staldanlægget og inden for 100 meter af Engbjergvej 79 skal holdes tildækkede, når ensilagestakken anvendes.

Herved forstås, at ensilagestakkens åbne ende skal overdækkes med plast eller lignende mellem hver afhentning af ensilage, så vestenvinden ikke fører ensilage over Engbjergvej.

#### 5. Egenkontrol med markstakke

Der skal tages fotos af nyetablerede markstakke med husdyrgødning på ejendommen inden de overdækkes, og umiddelbart efter overdækning.

Senest en uge efter, at etablering af en markstak er påbegyndt, skal fotos indsendes til Lemvig Kommune på [teknik@lemvig.dk](mailto:teknik@lemvig.dk), tekst til emnefelt: *Markstak - Engbjergvej 78*.

#### 6. Rengøring og staldhygiejne

Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved opretholdelse af god staldhygiejne samt rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

#### 7. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).



Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledning.

#### **8. Flue- og skadedyrsbekæmpelse**

Der skal udføres flue- og skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Retningslinjerne er vedlagt i bilag 3.

#### **9. Forebyggelse af forurening via overfladeafløb**

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb, som leder til markdræn eller vandmiljøer i øvrigt.

Overfladeafløb må ikke anvendes til bortskaffelse af nogen former for vaskevand, restvand eller lignende.

### **1.4.1. Generelle regler**

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39 indebærer et generelt krav om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

***Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold***

***1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og***

***2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.***

### **1.5. Offentlighed og høring**

#### **Høring af ansøger og interessenter**

Kommunens forslag til miljøtilladelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer inden for konsekvenszonen (399 meter), interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 2 ugers høring. Følgende er hørt:

- Engbjergvej 79, 7620 Lemvig
- Engbjergvej 81, 7620 Lemvig
- Langbossen 2, 7620 Lemvig
- Langbossen 3, 7620 Lemvig
  
- Danmarks Naturfredningsforening,  
[jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk](mailto:jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk) og  
[dnlemvig-sager@dn.dk](mailto:dnlemvig-sager@dn.dk)
- Det Økologiske Råd, [husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)
- Holstebro Museum,  
[mette.klingenberg@holstebro-museum.dk](mailto:mette.klingenberg@holstebro-museum.dk)

Lemvig Kommune har modtaget høringsvar fra Engbjergvej 79 ved nabohøringen.

Lemvig Kommune har efter en konkret vurdering af høringsvaret formuleret to supplerende vilkår (vilkår 3 og 4). Lemvig Kommunes udtalelse og vurdering ses i bilag 7.

### Offentliggørelse

Miljøtilladelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, [www.lemvig.dk](http://www.lemvig.dk) den 6. februar 2019 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Engbjergvej 78, 7620 Lemvig
- Engbjergvej 79, 7620 Lemvig
- Lemvigegnens Landboforening, [lsn@lemvig-landbo.dk](mailto:lsn@lemvig-landbo.dk)
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, [senord@sst.dk](mailto:senord@sst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, [dnlemvig-sager@dn.dk](mailto:dnlemvig-sager@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig, [jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk](mailto:jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, [lemvig@dof.dk](mailto:lemvig@dof.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, [natur@dof.dk](mailto:natur@dof.dk)
- Friluftsrådet LimfjordSyd, [limfjordsyd@friluftsradet.dk](mailto:limfjordsyd@friluftsradet.dk)
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, [fr@friluftsradet.dk](mailto:fr@friluftsradet.dk)

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, [ae@ae.dk](mailto:ae@ae.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, [post@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, [mail@dkfisk.dk](mailto:mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, [nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk](mailto:nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, [teamstr@gmail.com](mailto:teamstr@gmail.com)
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, [afid@aktivefritidsfiskere.dk](mailto:afid@aktivefritidsfiskere.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, [fbr@fbr.dk](mailto:fbr@fbr.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, [husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)

## 1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbruglovens §§ 84–87, herunder husdyrbrugets ejer og enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

### **Klagefristen udløber onsdag den 6. marts 2019.**

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrbruglovens § 90.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af [www.nmkn.dk](http://www.nmkn.dk). Klageportalen ligger på [www.borger.dk](http://www.borger.dk) og [www.virk.dk](http://www.virk.dk). Du logger på [www.borger.dk](http://www.borger.dk) eller [www.virk.dk](http://www.virk.dk), ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til

den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,*
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller*
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.*

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en tilladelse efter § 16b har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

## **2. Generelle forhold**

### **2.1. Meddelelsespligt**

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansøgning til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 70.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden forudgående tilladelse eller godkendelse af Lemvig Kommune.

### **2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud**

Tilladelsen betragtes som taget i brug ved meddelelse, og husdyrbruget er herefter omfattet af stipladsmodellen.

Tilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt. Herved forstås, at den projekterede udvidelse af produktionsareal og etablering af plansiloer skal være afsluttet inden 6 år.

Hvis tilladelsen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

---

## *Miljøteknisk beskrivelse*

---

## 3. Anlægsbeskrivelse

### 3.1. Lokalisering

Staldanlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrbrugslovens §§ 6 og 8 fremgår af tabel 1.

Afstandskravene er først gældende ved nyetableringer og der er målt fra det projekterede nye produktionsareal i kostalden, foderlageret og de projekterede plansiloer.

**Tabel 1: Generelle afstandskrav**

Afstand til	Opmålt afstand	Afstandskrav i Husdyrbrugloven
Nærmeste byzone eller sommerhusområde (Vejlby Strand)	1.085 meter	50 m
Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål, m.v.	>1.000 meter	50 m
Nærmeste nabobeboelse (Engbjergvej 79)	126 m	50 m
Vandforsyningsanlæg (ikke almen) (DGU 52.262)	50 m	25 m
Vandforsyningsanlæg (almen) (Vandborg Kirkeby Vandværk)	1,8 km	50 m
Vandløb, dræn og søer (Sø sydvest for plansiloer)	123 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Engbjergvej)	40 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed (ukendt)	>1.000 m	25 m
Beboelse	53 m	15 m
Naboskel	30 m	30 m

Der er cirka 350 meter til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 7, afstandskravet er 10 meter.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet overholder de generelle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at de projekterede plansiloer skal dimensioneres og lokaliseres som ansøgt, så det sikres, at husdyrbruglovens afstandskrav overholdes.

#### 3.1.1. Landskabelige forhold

##### *Landskab og geologi*

Højgård ligger øst for Ferring Sø og syd for Strande, sydvest for Hygum Bakker den nordvestlige del af landskabskarakterområdet Bovbjerg Morænelandskab.

Højgård er beliggende i et særligt landskabeligt og geologisk interesseområde, skabt af den sidste istid. Området ønskes friholdt for elementer, der i væsentlig grad kan forstyrre oplevelsen af landskabet.

Det har stor betydning for den lokale oplevelse af landskabet og geologien, at området ved Højgård friholdes for store tekniske anlæg, skov og andre elementer, som forhindrer det frie udsyn og reducerer landskabets skala.

### ***Projektets indvirkning på de landskabelige værdier***

Den nuværende bygningsmasse på Højgård udgør cirka 3.400 m<sup>2</sup> staldbygninger, gyllebeholdere, lader, maskinhus og beboelse og cirka 1.000 m<sup>2</sup> plansiloer.

De projekterede 1.000 m<sup>2</sup> plansiloer placeres i forlængelse af de eksisterende plansiloer og vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbrugets drift. Det allerede etablerede overdækkede foderlager udgør 70 m<sup>2</sup>.

Der projekteres desuden nye kalvehytter, enten i form af enkelthytter eller en fælleshytte. Hytterne udgør maksimalt 20 m<sup>2</sup> og etableres med fast bund og afløb til gyllesystem

Situationsplan med de projekterede plansiloer, kalvehytter og foderlageret er vist på kort i bilag 2a og 2b.

Plansiloerne placeres i naturlig forlængelse af de eksisterende plansiloer og de afskærer ikke i væsentlig grad for indsigten til særlige landskaber eller oplevelsen af den lokale geologi. Foderlageret udgør en mindre tilbygning, og vurderes ikke at udgøre en væsentlig landskabelig påvirkning.

Lemvig Kommune fastsætter efter en nærmere konkret vurdering vilkår om beplantning, se begrundelse i bilag 7.

Etablering af op til 20 m<sup>2</sup> kalvehytter i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse vurderes ikke at udgøre en væsentlig landskabspåvirkning.

Det samlede projekt vurderes ikke at udgøre en væsentlig forstyrrelse af landskabsoplevelsen eller de geologiske værdier.

### ***Fortidsminder, kulturhistorie og beskyttelseslinjer***

Der er ikke særlige kulturhistoriske interesser i tilknytning til nærområdet omkring Højgård.

Det projekterede byggeri ligger inden for kystnærhedszonen. Erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri på husdyrbrug, som opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse er ikke omfattet af kystnærhedszonens restriktioner



Byggeriet er uden for strand- og klitbeskyttelseslinjer, skovbyg-  
gelinjer, å- og søbeskyttelseslinjer og er ikke i konflikt med ud-  
pegninger eller retningslinjer i kommuneplanen i øvrigt.

Information i forhold til Museumsloven og byggeprojekter kan  
findes via

[http://www.holstebro-  
museum.dk/arbejdsomraader/landarkaeologi/skal-du-grave.aspx](http://www.holstebro-museum.dk/arbejdsomraader/landarkaeologi/skal-du-grave.aspx)

Det anbefales at kontakte Holstebro Museum forud for opstart  
af byggeprojekter.

### ***Samlet vurdering***

Det projekterede byggeri afskærer ikke for indsigten til særlige  
landskabelige eller geologiske oplevelser.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at udvidelsen sker i over-  
ensstemmelse med det søgte. Herved forstås, at plansiloerne  
skal lokaliseres, dimensioneres og udformes som ansøgt, her-  
under med omgivende beplantning som beskrevet i vilkår 3.

Samlet set vurderes projektet herefter ikke i væsentlig grad at  
forstyrre de landskabelige eller geologiske interesser i området.

## **3.2. Dyrehold, staldanlæg og management**

Husdyrbrugets indretning og drift er beskrevet i ansøgers miljø-  
tekniske beskrivelse, som er vedlagt i bilag 1.

Projektet indebærer en projekteret udvidelse af produktionsare-  
alet til køer og ekstra kalvehytter. I kostaldens nordlige ende  
inddrages 115 m<sup>2</sup> til 13 sengebåse. Op til 20 m<sup>2</sup> kalvehytter sø-  
ges etableret på fast bund med afløb. Placering af kalvehytter  
ses på bilag 2b.

Ansøger har beskrevet udvidelsen af kostalden i bilag 1, afsnit  
2.1.1.

Det fastholdes i tilladelsens vilkår, at ændringer i staldsystemer  
skal ske i overensstemmelse med beskrivelsen i bilag 1, afsnit  
2.1.1. Herved fastholdes forudsætningerne for de beregnede  
emissioner af ammoniak og lugt i ansøgningen.

Der stilles efter en nærmere, konkret vurdering vilkår om hånd-  
tering af ensilagemarkstakke, som ligger syd for staldanlægget  
og nær nabobeboelsen på Engbjergvej 79. Se bilag 7.

### **3.2.1. Produktionsareal**

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et  
produktionsareal:

*Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.*

*Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.*

Opgørelse af produktionsareal og situationsplan er vedlagt i bilag 2a og 2b.

Det samlede produktionsareal er i den digitale ansøgning, skema 201 683, oplyst til 2.000 m<sup>2</sup>. Produktionsarealet fastholdes i tilladelsens vilkår.

### 3.2.2. Opbevaring af husdyrgødning i markstak

Det fremgår af bilag 1, afsnit 2.1.2, at dybstrøelse udbringes direkte fra stald eller opbevares i markstak efter kompostering.

Lemvig Kommune vurderer generelt, at det er bedste tilgængelige teknik at opbevare fast husdyrgødning, herunder dybstrøelse, på møddingsplads inden udbringning, og at det generelt bør tilstræbes at undgå og minimere brugen af markstakke.

Markstakke må dog etableres på de betingelser, som følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15, se bilag 3.

Det er blandt andet et generelt krav, at der føres årlig optegnelser over oplaget, herunder oplysninger om oplagringsperiode og oplagets placering. Optegnelserne skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Lemvig Kommune vurderer, at en del af dette krav kan opfyldes ved som egenkontrol at tage fotos af nyetablerede markstakke før og efter, at de overdækkes og indsende disse fotos til Lemvig Kommune.

Fotos før overdækningen kan vise, om den faste gødning er homogen og kompostlignende. Fotos efter overdækningen kan vise, at overdækningen er tætsluttende og sikrer mod indsvendende regnvand.

Denne procedure betragtes som en specifik udmøntning af den generelle regel og derved en skærpelse. Proceduren formuleres derfor som et vilkår. Ved at orientere kommunen allerede i forbindelse med etableringen af markstakken, har tilsynsmyndigheden mulighed for at vurdere, om en markstak opfylder § 15. Unødige miljøpåvirkninger undgås, og proceduren vurderes i øvrigt ikke at være tids- eller omkostningskrævende ud over de ressourcer, der alligevel skal afsættes til at opfylde det generelle krav om optegnelse af markstakke.

Det bemærkes, at fotos skal suppleres med oplysninger om oplagringsperiode og oplagets placering (fx på luftfoto eller ved GPS-koordinater), for at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15.

Ved at opfylde vilkår om egenkontrol med markstakke, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, vurderes opbevaring af fast gødning på ejendommen at leve op til BAT.

### 3.2.3. BAT-emissionsgrænseværdi

BAT-kravet for det søgte projekt er i skema 201 683 beregnet til 3.210 kg N/år, hvilket svarer til det faktiske emissionsniveau.

Det er forudsat i beregningen af BAT-niveauet, at udvidelsen af produktionsarealet i kostalden ikke kan udføres med andre staldsystemer end det nuværende faste gulv uden at det medfører omkostninger, som ligger ud over hvad der må betragtes som proportionalt. Ansøgers betragtninger fremgår af bilag 1, afsnit 2.9. Lemvig Kommune tiltræder ansøgers betragtninger.

Det projekterede produktionsareal er søgt etableret i umiddelbart forlængelse af eksisterende staldafsnit. Udvidelsen kan heraf betragtes som en udvidelse i et eksisterende staldafsnit.

Lemvig Kommune vurderer, at BAT-emissionsgrænseværdien er overholdt.

## 3.3. Gener

### 3.3.1. Lugt

Lugtgeneafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt beboelse er beregnet i den digitale ansøgning, skema 201 683.

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
<b>Enkelt beboelse</b>		
Engbjergvej 79	78,7 meter	147 meter
<b>Enkelt beboelse i samlet bebyggelse</b>		
Harboørevej 1 (Strande)	162,2 meter	854,5 meter
<b>Byzone/sommerhusområde</b>		
Vejlby Strand sommerhusområde	249 meter	1.140,4 meter

Beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til alle tre områdetyper.

Der er forskellige beskyttelsesniveauer for lugt, afhængig af områdetypen.

Det ønskes grundlæggende at friholde byzoner for lugtgener, hvilket medfører et afstandskrav, som skal sikre, at staldlugt kun undtagelsesvist opleves i byzonen.

Landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og derfor er lugtbeskyttelsesniveauet for samlede bebyggelser og enkeltbeboelser mindre restriktivt og tillader, at der i perioder kan opleves mærkbar lugt fra staldanlæg. Der er dog skærpede afstandskrav til samlede bebyggelser, hvor et større antal beboere kan blive berørt af lugtgener.

Afstandskrav og de faktiske afstande i tabellen herover er regnet fra staldanlæggets beregningsmæssige lugtcentrum til nærmeste hushjørne ved enkeltbeboelser, og nærmeste udpegede byzone.

Lugtemissionsberegningen er baseret på lugtemissionstal, som forudsætter gode staldhygiejniske forhold, herunder at der udføres jævnlig og effektiv rengøring af alle staldafsnit.

Der fastsættes på den baggrund vilkår om, at der til stadighed skal holdes en god staldhygiejne.

Der vurderes heraf ikke at opstå væsentlige lugtgener fra det søgte projekt.

### 3.3.2. Støj

Traktordrevet foderblander, dyreholdet, ventilation, kompressor til malkeanlæg og gyllepumper er de væsentligste kilder til støj på husdyrbruget

Lemvig Kommune stiller vilkår om maksimalt tilladte støjniveauer, som svarer til områdetype 3, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder: <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/1984/87-503-5287-4/pdf/87-503-5287-4.pdf>.

Opholdsarealer og bolig ved nærmeste nabo (Engbjergvej 79) ligger cirka 100 meter fra staldanlægget.

Under idealforhold reduceres støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 100 meter fra kilden være reduceret med cirka 52 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) (nattetimer) midlet over en halv time, bør støjklender på anlægget således ikke overstige 92 dB(A), under forudsætning af, at der er idealforhold. I praksis vil bygninger og læhegn dog ofte dæmpe lydets spredning.

Maskiner og udstyr som ældre traktorer og vakuumpumper til malkeanlæg kan have støjbidrag på op til 95 dB(A).

For at sikre, at vilkår om støj overholdes, bør der udvises hensynsfuld adfærd i tidsrummet kl 22:00 – 07:00.

Der bør konkret udvises hensyn ved foderblanding i tidsrummet 22:00 – 07:00. Ved malkning i tidsrummet 22:00 – 07:00 bør det sikres, at rummet med malkeanlæggets kompressor/vakuumpumpe er aflukket, så støj herfra minimeres.

Støj fra ventilation, dyrehold og gyllepumper vurderes ikke at indebære risiko for overskridelse af støjvilkåret.

Støjvilkår omfatter aktiviteter på husdyrbruget, men ikke transporter uden for selve ejendommen. Færdsel på Engbjergvej kan altså ikke reguleres i denne godkendelse

Ved berettigede støjklager kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende også ved andre landbrugsejendomme. Støjvilkåret skal overholdes både i beboelser og på udendørs opholdsarealer.

### 3.3.3. Lys

Der etableres ikke nye lyskilder ved det søgte projekt. De eksisterende lyskilder på ejendommen vurderes ikke at udgøre en væsentlig gene for omboende. Staldanlægget er delvist afskærmet mod de omboende af læhegn mod syd og øst.

### 3.3.4. Fluer og skadedyr

Husdyrbrug bør generelt bekæmpe fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet, nu Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne ses i bilag 3 og på <http://www.dpil.dk/dpil2005/pdf/Retningslinier-for-fluebekæmpelse.pdf>

Malkekvægbesætninger kan erfaringsmæssigt give anledning til fluer, særligt fra dybstrøelsesstalde og stalde med småkalve.

Det er derfor vigtigt at have særlig fokus på en effektiv bekæmpelse af fluer for at forebygge fluegener.

Husdyrgødnings- og foderoplæg på husdyrbrug kan skabe tilhold af skadedyr (mus, rotter, mv.).

Der er cirka 100 meter til nærmeste nabo. Der er en risiko for, at husdyrbruget kan medføre væsentlige gener hos nærmeste nabo, hvis der ikke udvises en forebyggende og effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at husdyrbruget skal udføre flue- og skadedyrsbekæmpelse jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet.

### 3.3.5. Støv

Det søgte projekt indebærer ikke nye aktiviteter på ejendommen, som kan give flere støvgener. Ejendommens daglige drift i øvrigt indebærer ikke særligt støvende aktiviteter og det vurderes at der ikke er behov for særskilte støvreducerende vilkår.

### 3.3.6. Transport

Det er god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften sker ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er tre indkørsler til ejendommen, og det vurderes heraf, at der er tilfredsstillende til- og frakørselsforhold. Der er cirka 50 meter fra nærmeste indkørsel til nabo mod syd. Transporter til og fra staldanlægget vurderes heraf ikke at være til væsentlig gene for omboende.

## 3.4. Forurening

### 3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Afledning af tagvand og overfladevand ændres ikke ved det søgte projekt. Overfladeafløb ledes til Ferring Sø. Afløbstegning fra godkendelse i 2009 er vedlagt i bilag 4

#### ***Habitatvurdering af udledning af tag- og overfladevand til Habitatområde 28, Nissum Bredning***

Tagfladen på bygningsmassen, som afvander til Ferring Sø udgør i alt cirka 2.200 m<sup>2</sup>. Ammoniakdepositionen på tagflader er estimeret ved brug af ammoniakberegningværktøjet i husdyrgodkendelse.dk til cirka 95 kg N/ha/år, altså en samlet deposition på cirka 21 kg N/år. Det antages, at al deponeret ammoniak udledes til Ferring Sø, herfra tilføres det via Veserne til Hygum Nor for til sidst at ende i Nissum Bredning.

I henhold til § 7, stk. 7 i Bekendtgørelse nr. 188 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 26. februar 2016, er husdyrgodkendelser omfattet af en forudgående vurdering af, hvorvidt afledningen af tagvand fra stalden kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt (EF-habitat områder, EF-fuglebeskyttelsesområder samt Ramsarområder). Dette indbefatter en vurdering af projektets potentielle indflydelse på ud-

pegningsgrundlaget (naturtyper samt arter) for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ejendommen ligger ca. 6,3 km fra Natura 2000 området, nr. 28. Nærmeste område består af fuglebeskyttelsesområde, men der er også udpeget habitatområde. Hele Natura 2000 område nr. 28 er udpeget på baggrund af en lang række yngle-, trækfugle, arter og naturtyper. Området påvirkes negativt af tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

Udledning af tag- og overfladevand: med hjælp fra beregnings-systemet bag husdyrgodkendelse.dk er den samlede deposition fra hele staldsystemet beregnet/skønnet til at ligge på ca. 21 kg N/år. Vandet ledes til Ferring Sø og videre gennem Veserne til Hygum Nor, Nissum Bredning og Limfjorden.

I forhold til det store opland (godt 2000 ha), der afvander til Hygum Nor med 11-14 kg N/ha/år for dyrkede jorde og 2-3 kg N/ha/år og naturarealer, vil udvaskning fra tagfladen ikke i sig selv have nogen indvirkning på Natura 2000 området eller udpegningsgrundlaget herfor.

Det vurderes, at aktiviteterne forbundet med udledning af tagvandet ikke i sig selv kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter på bilag IV eller ødelægge plantearter optaget på samme bilag.

Der vurderes, at udledningen til Ferring Sø ikke vil påvirke dyrelivet, da tagvandet med det øvrige vand i vandløbssystemet og at arterne på udpegningsgrundlaget ikke vil blive påvirket, da de ikke forekommer i vandløbene eller opblandingen inden Limfjorden er så stor, at kvælstoffet fra tagfladerne ingen betydning får i deres habitat.

#### ***Lemvig Kommunes vurdering***

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af regnvand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for udledning af overfladevand, spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, m.v.

For at forhindre, at jord og vandmiljø forurenes unødigt ved bortskaffelse af vaskevand og restvand, for eksempel fra vask af bygninger, maskiner, mv., stiller Lemvig Kommune vilkår om, at der ikke må hældes nogen former for vaskevand, restvand eller andre flydende stoffer i overfladeafløb.

Lemvig Kommune følger i øvrigt op på husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

### **3.4.2. Husdyrgødning og foder**

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast

husdyrgødning på husdyrbrug, samt at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Der er to gyllebeholdere i drift på husdyrbruget med en samlet kapacitet på cirka 3.600 m<sup>3</sup>. Husdyrbruget lejer desuden 1.200 m<sup>3</sup> gyllebeholder på Gåskærvej 33.

EU's foderhygiejneforordning stiller en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplæg, anvendelse af friske foderstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fodring, herunder rengøring af maskiner, vandkvalitet og uddannelse af personale.

Fødevarerstyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejneforordningen.

Lemvig Kommune stiller vilkår for egenkontrol ved etablering af markstakke til komposteret fast husdyrgødning, se afsnit 3.2.2.

Det vurderes, at der i øvrigt ikke er behov for særskilte vilkår til opbevaring eller håndtering af husdyrgødning eller foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves, herunder at der til enhver tid er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning.

### 3.4.3. Affald

Lemvig Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af flydende farligt affald og råvarer, som husdyrbruget er forpligtet til at efterleve. Forskriften er vedlagt i bilag 5.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv:

<https://www.lemvig.dk/Miljoe-og-vand/Affaldsguide-til-erhverv.aspx>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv.

Lemvig Kommune gennemgår husdyrbrugets affaldsproduktion og -håndtering ved miljøtilsyn og anviser om nødvendigt korrekt opbevaring og bortskaffelse af affaldsfraktioner.

## 3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

### 3.5.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 25 - 29.

Oversigtskort med beregnede depositioner på nærliggende natur ses i bilag 6.



Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i den stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til husdyrbruget på Engbjergvej 78, men husdyrbruget bidrager også til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen for området ved husdyrbruget var i 2014 på 9,4 – 13 kg N/ha/år, jævnfør data fra Danmarks Miljøportal.

### ***Kategori 1 natur***

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Staldanlægget ligger cirka 6,8 km SSV for nærmeste kategori 1-natur, overdrev i Plet Enge ved Stausholm.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 0,2 kg N/ha/år, da der er to andre husdyrbrug nær naturområdet, som opfylder kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26 om kumulativ effekt.

Den totale ammoniakdeposition fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

### ***Kategori 2 natur***

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrloven.

Staldanlægget ligger cirka 400 meter øst for overdrev langs Ferring Sø.

Den totale ammoniaktilførsel på disse naturområder fra husdyrbruget må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på overdrevsarealerne er beregnet til 0,6 kg N/ha/år, hertil kommer baggrundsbelastningen. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

### ***Kategori 3 natur***

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28.

Den højeste merdeposition deposition fra staldanlægget på kategori 3-natur, et moseområde, som omgiver to mindre søer cirka 120 meter SV for den søgte plansilo, er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, hertil kommer baggrundsbelastningen. Totaldepositionen fra husdyrbruget er beregnet til 1,1 kg N/ha/år, hertil kommer baggrundsbelastningen. Tålegrænsen for moser er 5 – 25 kg N/ha/år.

#### **Lemvig Kommunes vurdering**

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, [www.mst.dk/husdyrvejledning](http://www.mst.dk/husdyrvejledning). Oplandets ruhed til overdrev langs Ferring Sø kan også tolkes at være "ringe vegetation". Denne tolkning medfører, at totaldepositionen beregnes til 0,6 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt.

### **3.5.2. Habitatvurdering**

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

### **Screening**

Staldanlægget ligger cirka 4,1 km sydvest for Natura 2000-område nr. 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø og Fuglebeskyttelsesområde 39. Der er cirka 9 km til Habitatområde 28 og 7,8 km til Fuglebeskyttelsesområde 28, som også ligger i Natura 2000-område nr. 28.

Der er ikke andre Natura 2000-områder inden for 10 km af staldanlægget.

### Natura 2000 område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Natura 2000-område 28 udgør et samlet areal på cirka 33.000 ha og består af Habitatområde H28 og Fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28 og F39.

Der er mere end 10 km til F23 og F27.

Udpegningsgrundlaget for F39 er i Lemvig Kommune Alm. Ryle, Brushane, Klyde og Hav- og Dværgterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

### **Lemvig Kommunes vurdering**

Det vurderes, at ammoniakdepositionen fra det søgte projekt i sig selv ikke udgør en væsentlig risiko for fuglearterne på udpegningsgrundlaget.

Totaldepositionen fra husdyrbruget på det nærmeste punkt i Natura 2000-område 28 er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Hertil kommer baggrundsbelastningen.

Depositionen fra husdyrbruget vurderes heraf ikke at udgøre risiko for tilstandsændringer eller at påvirke udpegningsgrundlaget.

Projektet overholder depositions krav til kategori 1 og 2-natur i F39. Projektet vurderes heraf ikke at indebære risiko for tilstandsændringer af ammoniakfølsomme naturtyper i F39.

Afstanden til andre Natura 2000 områder er så stor, at det umiddelbart og uden videre beregning konkluderes, at deposition fra husdyrbruget ikke påvirker udpegningsgrundlaget for andre Natura 2000-områder.

Det vurderes, at husdyrbruget ikke giver anledning til forstyrrelser, støv, udledninger eller anden påvirkning, der kan genere arterne på udpegningsgrundlaget.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes derfor ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 28 eller andre Natura 2000-områder.

## 4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

På baggrund af kommunens kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring husdyrbruget:

Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, birkemus vandflagermus og damflagermus er optaget på rødlisten fra 2010 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

### **Flagermus**

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer: Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insekt-ædende fugle trækker sydpå om vinteren går flagermusene i dvale fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvartererne – dagopholdssteder: Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholdssted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Hunflagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Trusler mod flagermus kan være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Overdrev ved Ferring Sø og Søndervese rummer et potentielt fødegrundlag for de insektædende flagermus og kan ikke afvises som potentielle leve- og opholdsområder. Dog rummer landskabet her kun ganske sporadisk beplantning og mangler umiddelbart andre potentielle opholdssteder. Derfor er det ikke sandsynligt, at der er en bestand af flagermus i området.

### **Birkemus**

Birkemusens særlige kendetegn er den lange sorte rygstribe, der går fra øjnene og ned til haleroden. Fra snudespids til halerod måler birkemusen 5-8 cm, mens halen kan være op til 11 centimeter lang. Den vejer 5-15 gram.

Det vestligste Limfjordsområde er et af de to steder i Danmark hvor Birkemusen lever. Birkemusen kravler rundt i vegetationen når den søger føde om natten, og er den eneste danske gnaver, som hører til familien af "hoppemus". Birkemusen er formentlig også Danmarks sjældneste og mest truede pattedyr. Samtidig er den blandt de arter, som man kender mindst til.

Birkemusen findes i forskellige habitater sommer og vinter. Krav til vinterbiotop kunne være tørre, beskyttede områder i skov på veldrænet jord eller på stejle skrænter. Krav til sommerbiotop kunne være områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Dens føde består især af insekter, larver, regnorme og edderkopper.

Ungerne fødes i juni-august. I oktober-maj sover birkemusen vintersøvn i en rede den laver af græs og mos.

Overdrev langs den østlige bred af Ferring Sø, engområderne mellem Ferring Sø og Søndervese og enge og overdrev øst for Søndervese er de nærmeste potentielle tilholdssteder for birkemusen.

### **Odder**

Fra snudespids til halespids måler odderen 100-130 cm og med en vægt på 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner) er den et af Danmarks største rovdyr. Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i et med kroppen, er typiske kendetegn ved odderen. Arten kan også kendes på den let affladede hale.

Den lever i tilknytning til både stillestående og rindende salt- og ferskvand, hvor den hovedsageligt lever af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Den foretrækker uforstyrrede vandløb eller næringsrige søer, moser og fjordområder. Karakteristisk for disse områder er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet. De fleste unger fødes her om sommeren eller efteråret. Odderen er nataktiv og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under træødder eller under buske.

Trusler for odderen er opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder, forstyrrelser og vejanlæg der krydser et vandløb. Slåning og oprensning af vandløb, kan have en skadelig virkning på yngle- og rasteområder for odder.

Odderen er konstateret i Ferring Sø og Vesperne.

### **Spidssnudet frø**

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, som yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

De to mindre søer cirka 120 meter SV for den projekterede plansilo på husdyrbruget er nærmeste potentielle levested for den spidssnudedede frø. Der er flere søer og vandhuller inden for den nærmeste kilometer af staldanlægget som rummer gode livsbetingelser for den spidssnudedede frø.

### **Strandtudse**

Strandtudsen er lille og tætbygget og har en tydelig gul stribe ned langs ryggen. Den bliver op til 8 cm lang. Den tåler en vis saltholdighed i vandet og yngler gerne på brakvand på strand-

enge og enge med lavvandede søer. Yngleaktiviteten er på sit højeste omkring 1. maj. Dens vigtigste ynglevandhuller er mange steder nøgne søer i grusgrave.

Gødsugning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved fx græsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørrer på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

På samme vis som den spidssnude frø, er søerne nær staldanlægget det nærmeste potentielle levested, og de nærliggende søer og vandhuller er potentielle levesteder for strandtudsens.

### **Markfirben**

Markfirbenet er et kraftigt, kortbenet firben. Det kendes fra det almindelige firben på, at det er kraftigere med kort, højt hoved og afstumpet snude. Om foråret er hannen grøn på kroppens sider. Den bliver op til 23 cm lang.

Den findes spredt i landskabet (især ved kysterne) på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Den kan dog også forekomme på ekstensive landbrugsarealer. Den lever primært af græshopper, sommerfuglelarver og biller.

Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger med varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Variationen i landskabet gør det muligt for dyret hurtigt at skifte mellem varme og kølige steder, og dermed regulere sin kropstemperatur.

Markfirbenet går i hi i september (ungerne i november). Hanterne kommer frem af hi i midten af april og hunterne i midten af maj, og parringstiden er straks i gang. Hunnen lægger æg i midten af juni. Der lægges 6-12 æg der graves 5-10 cm ned et sted hvor solen kan skinne ned. Æggene klækkes i august-september, medmindre det er en kold sommer.

I den aktive periode bevæger de fleste individer sig mindre end 100 m væk fra udgangspunktet. Markfirbenet er gået betydeligt



tilbage i de sidste 100 år, hvilket kan skyldes, at dens levesteder gror til.

Markfirbenet har potentielt levested på sten- og jorddiger i området og muligvis på overdrev langs Ferring Sø. Der er ikke potentielle levesteder for markfirbenet i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

### **Stor vandsalamander**

Den store vandsalamander er en padde med lang krop og lang hale. Den bliver 10-16 cm lang. De voksne dyr har mørkegrå eller sort ryg og har mange små, hvide vorter på kroppens sider. Bugen er svovlgul med sorte pletter. Hannen kendes i yngletiden på en høj rygkam med et savtakket omrids.

Den foretrækker næringsfattige, solbeskinnede vandhuller. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m<sup>2</sup>, men de findes også i søer, der kan være over 1 hektar store. Den kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker, især dem, hvor kvæget vandes. Salamanderen yngler sjældent, hvis der er fisk eller hvis der opdrættes ænder i vandhullet.

I vandhullerne parrer salamanderne sig og opholder sig frem til slutningen af sommeren. I sensommeren forlader de voksne individer vandhullerne, indtil de i oktober opsøger et overvintningssted. Uden for yngletiden er salamanderen primært i skove og enge, men findes også i kældre, udhuse og lignende. Den skjuler sig ofte i dagtimerne og kommer først frem om natten, hvor den går på jagt. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger.

Trusler mod Stor vandsalamander: Næringsstofforurening af ynglevandhuller, udsætning af fisk og ænder i vandhullerne, opfyldning og dræning af ikke-beskyttede vandhuller, fjernelse af vegetation nær vandhullerne, som arten bruger udenfor yngletiden (f.eks. småskove) eller opdyrkning af arealer nær vandhuller.

Søerne ved staldanlægget kan ikke afvises som potentielt levested, ligesom søerne og vandhullerne i området er potentielle levesteder.

### **Andre dyre- og plantearter**

Lemvig Kommune er ikke bekendt med andre forekomster af planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets staldanlæg eller udbringningsarealer.

**Lemvig Kommunes vurdering**

Projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus.

Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 926 af 27. juni 2016.

---

# ***Bilag***

---

---

## ANSØGNING OM MILJØTILLADELSE § 16 B

---

Kvægbruget Højgård  
Engbjergvej 78, Vandborg  
7620 Lemvig  
v. Niels Kirk Nielsen

Ansøgningen er tilknyttet skema 201683, som er indsendt via [www.husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk)

Ansøgning udarbejdet af  
Lotte Stilling Nielsen  
Miljørådgiver, Lemvigegnens Landboforening  
Tlf. 9663 0556 Mobil: 4018 2554  
Mail: [lsn@lemvig-landbo.dk](mailto:lsn@lemvig-landbo.dk)



## Bilag 1

### INDHOLD

0. Indledning.....	3
1. Oplysninger om ansøger og ejerforhold.....	3
2. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	4
2.1. Indretning og drift af anlæg.....	4
2.1.1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype.....	4
2.1.2. Håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt eventuelle driftsforskrifter.....	5
2.1.3. Konstruktions- og plantegninger m.v.....	5
2.2. Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v.....	5
2.2.1. Planlagte ændringer.....	5
2.2.2. Generelle afstandskrav.....	6
2.3. Husdyrbrugets evt. tekniske, forurenings- og driftsmæssige sammenhæng med andre husdyrbrug	7
2.4. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed.....	7
2.4.1. Landskabs- og planmæssige forhold, bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.....	7
2.4.2. Eksisterende anlæg i området.....	8
2.4.3. Afstand til naboer og natur.....	8
2.5. Husdyrbrugets ammoniakemission i ansøgt drift, nudrift og driften inden for de seneste 8 år samt deposition til naturområder.....	8
2.6. Husdyrbrugets lugtemission i ansøgt drift og nudrift samt lugtgenæafstande.....	9
2.7. Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget.....	9
2.7.1. Støj, støv, fluer, til- og frakørsel.....	9
2.7.2. Evt. forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger, forslag til egenkontrol.....	10
2.8. De forventede væsentlige virkninger som følge af reststoffer, affaldsproduktion og brugen af naturressourcer.....	10
2.9. Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.....	10
2.10. Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	11

### 0. INDLEDNING

---

Der søges hermed om miljøtilladelse efter § 16 b i LBK nr. 256 af 21/03/2017 (Husdyrbrugetloven).

Kvægbruget på Engbjergvej 78, 7620 Lemvig er miljøgodkendt efter § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i hhv. 2009, og efterfølgende er der foretaget produktionstilpasninger via anmeldeordninger for skift i dyretype (kvier konverteret til køer, 2011) samt udvidelse af stalde pga. dyrevelfærd (tilbygning, 2013). Den godkendte produktion på ejendommen er 182 malkekøer, 5 kvier (24-25 md) og 45 småkalve, alle jersey. Som følge af krav til dyrevelfærd er der lavet en tilbygning til kostalden i 2014.

Niels Kirk Nielsen har desuden dyr på ejendommen Sønder Dalgårdvej 9, 7620 Lemvig, der siden 2011 har fungeret som kviehotel. Besætningerne er registreret under hvert sit CHR-nummer.

Der ønskes mulighed for at optimere fordelingen af dyr mellem de to ejendomme og dermed forbedre udnyttelsen af de eksisterende bygningsmæssige rammer. Derfor søges om en miljøtilladelse, som giver større fleksibilitet i dyresammensætningen på det nuværende produktionsareal samt mulighed for en mindre udvidelse af produktionsarealet med sengebåse i kostalden. I alt søges tilladelse til et produktionsareal på op til 1730 m<sup>2</sup> i kostald og 250 m<sup>2</sup> i kalvestald og –hytter. Dertil kommer et overfladeareal af eksisterende møddingsplads på 70 m<sup>2</sup> samt et overfladeareal af 2 eksisterende gyllebeholdere på i alt 900 m<sup>2</sup>.

Siden miljøgodkendelsen i 2009 er der etableret et foderlager under halvtag på ca. 70 m<sup>2</sup>, som hermed anmeldes. Der ønskes endvidere en udvidelse af plansiloanlæg sydvest for ejendommen. Der blev ikke bygget så meget som ansøgt/godkendt i 2009, og der ansøges nu om mulighed for en udvidelse med ca. 1.000 m<sup>2</sup> nye plansiloer, hvilket er en fordobling af det nuværende areal med plansiloer. Overfladevand fra siloerne skal udsprinkles i det omfang, det kan ske uden risiko forurening af vandmiljøet og unødige gener.

Ansøgning er indsendt med skema nummer: 201683.

**NB:** I tilknytning til denne ansøgning anmeldes skift i dyretype på Sønder Dalgårdvej 9, så fordelingen af dyr mellem de to ejendomme kan optimeres.

### 1. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

---

Iflg. bilag 1A skal der oplyses om ansøger og ejerforhold, jf. nedenstående punkter. Disse oplysninger indgår som basisoplysninger i ansøgningsskemaet indsendt via [www.husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk), og der henvises til at finde dem der.

- 1) Adressen og matrikelnummer og ejerlav, hvor husdyrbruget er beliggende, samt ejendomsnummer, CHR-numre og eventuelt CVR-nummer. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 2) Ansøgers navn, adresse, telefonnummer og e-mail. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 3) Oplysninger om ejeren af ejendommen, hvis ansøgeren ikke er identisk med ejeren af ejendommen: Ejers navn, adresse, telefonnummer og e-mail. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 4) Oplysninger om husdyrbrugets eventuelle repræsentant: Repræsentanten og eventuelt virksomhedens navn, adresse, telefonnummer, e-mail og eventuelt CVR-nummer. *Ses under basisoplysninger i skema.*

## Bilag 1

5) Oplysninger om eventuelle andre husdyrbrug, som husdyrbruget drives eller skal drives sammen med. *Husdyrbruget drives sammen med "kviehotel" på Sønder Dalgårdvej 7, 7620 Lemvig (CHR nr. 55995). For denne ejendom vil der blive indsendt en anmeldelse af skift i dyretype, så fordelingen af dyr mellem de to ejendomme kan optimeres i hht. nærværende ansøgning om § 16 b-tilladelse.*

## 2. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

---

Iflg. bilag 1B skal ansøgningen indeholde en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgtes særkender, fysiske karakteristika, placering og potentielle indvirkning på miljøet, herunder oplysninger nævnt under nedenstående 10 punkter. Der gives en beskrivelse i de efterfølgende delafsnit.

- 1) Indretning og drift af anlæg, herunder oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype, håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt eventuelle driftsforskrifter, målfaste konstruktions- og plantegninger m.v.
- 2) Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v.
- 3) Eventuelle oplysninger om, hvorledes husdyrbruget er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug
- 4) Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed, herunder placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og afstande til sårbar natur og omkringboende m.v.
- 5) Husdyrbrugets ammoniakemission, herunder ved angivelse i ansøgt drift og nudrift og driften inden for de seneste 8 år, og -deposition til naturområder
- 6) Husdyrbrugets lugtemission, herunder ved angivelse i ansøgt drift og nudrift, og lugtgenafstande
- 7) Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte, herunder støj, støv, fluer, til- og frakørsel, samt om eventuelle forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger, forslag til egenkontrol m.v.
- 8) De forventede væsentlige virkninger som følge af de forventede reststoffer, den forventede affaldsproduktion, hvor dette er relevant, og brugen af naturressourcer, hvis oplysningerne foreligger
- 9) Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission, hvis husdyrbrugets ammoniakemission er mere end 750 kg NH<sub>3</sub>-N
- 10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

### 2.1. INDRETNING OG DRIFT AF ANLÆG

---

#### 2.1.1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype

---

Kvægbruget er indrettet til malkekvæg med opdræt som beskrevet i § 11 miljøgodkendelsen fra 2009. Som følge af den efterfølgende tilpasning med kviehotel på Sønder Dalgårdvej 7 (anmeldeordning 2011) er der i dag primært malkende køer, kælvningskvier samt småkalve på Engbjergvej 78, mens goldkøer og opdræt frem til en måned før kælvnning bliver opstaldet på Sønder Dalgårdvej 7.

## Bilag 1

Stalden er indrettet som sengestald med fast gulv samt kælvnings- og sygebokse med dybstrøelse. Der er malkestald i den sydlige ende af kostalden.

Arealet af sengestald med fast gulv blev udvidet efter anmeldeordning om velfærdsudvidelse i 2013, hvor hele staldbygningen blev forlænget i nordlig retning. En del af tilbygningen bliver i dag benyttet som lade. Det vil være muligt at inddrage en større del af tilbygningen i den nordlige ende af stalden til dyr. Konkret kan der etableres ca. 13 ekstra sengebåse som sengestald med fast gulv midt i bygningen, hvor det nye produktionsareal kan kobles på det eksisterende gyllesystem. Dette areal er medtaget i ansøgningen som et muligt fremtidigt produktionsareal.

Småkalve er opstaldet i hytter samt dybstrøelsesbokse i den mindre ladebygning syd for kostalden. Arealet med kalvehytter og dybstrøelsesbokse er lidt større end indtegnet i miljøgodkendelsen fra 2009. Bygningen rummer garage, værksted og kalvebokse.

### 2.1.2. Håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt eventuelle driftsfor skrifter

---

I dette afsnit redegøres for gødningslagre, som er indtegnet/tastet i ansøgningskemaet. Der er ingen ændring i fht. tidligere miljøgodkendelse. Dybstrøelse opbevares hovedsageligt på møddingsplads, men komposteret dybstrøelse kan opbevares i markstakke efter behov, jf. tidligere miljøgodkendelse. Overfladevand fra plansiloer udsprinkles i det omfang, det kan ske uden risiko forurening af vandmiljøet og unødige gener.

Lager	Årstal, bemærkning	Rumfang/areal	Miljøteknologi	Overfladeareal, m <sup>2</sup>		
				Ansøgt	Nudrift	8-års
Gyllebeholder	1999	3000	Flydelag	750	750	750
Gyllebeholder	1990	600	Flydelag	150	150	150
Møddingsplads		70		70	70	70
Sum						

Ejendommen har desuden rådighed over en lejet 1200 m<sup>3</sup> gyllebeholder på Gåskærvej 33, 7620 Lemvig.

### 2.1.3. Konstruktions- og plantegninger m.v.

---

Bygningskitse med opmåling af eksisterende stalde er vedlagt som bilag 1.

## 2.2. ANLÆGSARBEJDER, BYGNINGSMÆSSIGE ÆNDRINGER, PLACERING AF NY BEBYGGELSE M.V.

---

### 2.2.1. Planlagte ændringer

---

Der ansøges om mulighed for en udvidelse af arealet med plansiloer sydvest for ejendommen. Der blev ikke bygget så meget som ansøgt i 2009, og der ansøges om mulighed for etablering af ca. 1000 m<sup>3</sup> nye plansiloer, hvilket er en fordobling af det etablerede areal med plansiloer. Der er i forvejen en brønd og et sprinkleranlæg ved den nordvestlige ende af silopladsen.



## Bilag 1

Der er etableret et foderlager under halvtag på ca. 70 m<sup>2</sup> i tilknytning til møddingspladsen ved den nordvestlige ende af kostalden, som ikke var medtaget i miljøgodkendelsen i 2009, men som hermed anmeldes.

Der ansøges ikke om andre nye bygninger.

Der søges om mulighed for en mindre udvidelse af produktionsarealet i den nuværende lade i den nordlige ende af kostalden, dvs. inden for den eksisterende bygningsmæssige ramme. Etableringen vil omfatte ca. 115 m<sup>2</sup> ekstra produktionsareal sengestald med fast gulv, der kan etableres uden opbrydning af det eksisterende gulv og tilkobles det eksisterende gyllesystem.

### 2.2.2. Generelle afstandskrav

---

I dette afsnit redegøres for afstanden fra ansøgte bygninger/ændringer i fht. husdyrbruglovens generelle afstandskrav, § 6 og § 8.

Afstande i fht. diverse generelle afstandskrav (§ 8) fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 8.1, der viser afstanden fra nærmeste bygning og gødningslager. Der vises kun den korteste afstand og skelnes ikke mellem nye og gamle bygninger.

Afstanden i fht. byzone og nabobeboelse (§ 6) fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 8.2, der viser afstanden fra nærmeste bygning og gødningslager. Der vises kun den korteste afstand og skelnes ikke mellem nye og gamle bygninger.

Der ansøges ikke om nye bygninger men om en mindre udvidelse af produktionsarealet i den eksisterende kostald, accept af det etablerede foderlager nord for møddingspladsen samt for den ansøgte udvidelse af plansiloer. I alle tilfælde er afstandskravene overholdt.

Afstandskrav og evt. bemærkninger vedr. afstande ses i tabellen herunder

Punkt	Krav, m	Afstand, m	Bemærkning
Nærmeste byzone eller sommerhusområde	50		
Nærmeste lokalplanlagte område til boligformål, offentlige formål mv.	50		
Nabobeboelse	50		
Vandløb og søer > 100 m <sup>2</sup>	15		
Naboskel	30		
Levnedsmiddelvirksomhed	25		
Vandforsyningsanlæg (ikke almen)	25		
Vandforsyningsanlæg (almen)	50		
Offentlig vej og privat fællesvej	15		
Beboelse på samme ejendom	15		
Afgrænsning			

## Bilag 1

### 2.3. HUSDYRBRUGETS EVT. TEKNISKE, FORURENINGS- OG DRIFTSMÆSSIGE SAMMENHÆNG MED ANDRE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget råder over en lejet 1200 m<sup>3</sup> gyllebeholder på Gåskærvej 33. Husdyrbruget drives i sammenhæng med kviehotellet på Sønder Dalgårdvej 7. Husdyrbruget drives ikke i samdrift med andre husdyrbrug.

### 2.4. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED I FORHOLD TIL OMGIVELSERNE OG DISSES MILJØMÆSSIGE SÅRBARHED

#### 2.4.1. Landskabs- og planmæssige forhold, bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Husdyrbruget ligger i morænelandskabet ved Bovbjerg, tæt på det marine forland ved Ferring Sø. Landskabsforhold omkring husdyrbruget er vurderet i fht. tidligere byggearbejder i gældende miljøgodkendelse, s. 46. Husdyrbruget er placeret i landzone, uden for bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger, i et område uden særlige grundvandsinteresser. Der er god afstand til de nærmeste kommune- eller lokalplanlagte områder. Husdyrbrugets beliggenhed er ikke nærmere beskrevet her, da der ikke er tale om udvendige ændringer af staldanlægget.

Siloanlægget er synligt fra et område syd for ejendommen, men det ligger tilbagetrukket og terrænmæssigt lidt lavere end vejen. Det eksisterende siloanlæg (ca. 1.000 m<sup>2</sup>) er mindre end det anlæg, der blev vurderet og godkendt med et vilkår om beplantning i miljøgodkendelsen fra 2009 (1.692 m<sup>2</sup>). Den ansøgte udvidelse af siloanlægget (ca. 1.000 m<sup>2</sup>) vurderes ikke at medføre nogen væsentligt ændret påvirkning af landskabsoplevelsen. Den ansøgte silo vil ligge lavere i terræn end den eksisterende silo og ikke have mur langs den sydlige afgrænsning. Det betyder, at kun ca. halvdelen af siloen (ind mod den eksisterende silo) vil blive fyldt til fuld højde. Desuden kan læhegnet øst for siloen forlænges, så det gældende vilkår om afskærmning i fht. udsigten fra Engbjergvej 79 fortsat vil være opfyldt.

Der er etableret et foderlager under et skråt halvtag på ca. 70 m<sup>2</sup> i tilknytning til møddingspladsen ved den nordvestlige ende af kostalden. Foderlageret er etableret i beton og grå plader, og det planlægges at etablere beplantning langs den nordlige gavl af kostalden og lageret, hvor bygningen kan ses fra vejen. Foderlageret er åbent mod vest. Tagvand fra bygningen er koblet på det eksisterende drænsystem for tagvand fra stalden.

Afstanden til landskabs-, natur- og miljøudpegninger samt evt. bemærkninger ses i tabellen herunder

Punkt	Udstrækning, m	Afstand, m	Bemærkning
Kystnærhedszone	3 km	JA	Ligger i kystnærhedszonen
Søbeskyttelseslinje	150	450	
Skovbyggelinje	300	-	
Kirkebyggelinje	300	1800	
Beskyttede sten- og jorddiger		350	
Fortidsmindebeskyttelseslinje	100	3000	
Fredning (vedtaget/i forslag)		1800	
§ 3 beskyttet natur		>100	
Drikkevandsinteresser		OD	
Følsomme indvindingsområder		>1500	

## Bilag 1

Kommuneplanramme (vedtaget/i forslag)		1200	Sommerhusområde 8F3.9
Lokalplanramme (vedtaget/i forslag)		1200	
Natura 2000-område		>4000	
Natur- og vildtreservat		>6000	

### 2.4.2. Eksisterende anlæg i området

I området findes flere andre husdyrbrug, men anlæggene vurderes ikke at have betydning for det ansøgte, da der ikke sker kumulation i fht. afskæringskriterier for lugt ved nabobeboelse eller ammoniakdeposition til kategori 1 natur. Information om eksisterende anlægs ammoniakemission er hentet fra CHR eller ansøgningsystemets kortsystem.

Punkt	Antal	Bemærkning
Landbrugsejendomme med kumulation til kategori 1 natur*	0	
Landbrugsejendomme med kumulation til vedr. lugt**	0	
*) antal husdyrbrug over 150 kg NH <sub>3</sub> -N pr. år inden for 200 m + antal husdyrbrug over 450 kg NH <sub>3</sub> -N pr. år inden for 200-300 m + antal husdyrbrug over 750 kg NH <sub>3</sub> -N pr. år inden for 300-500 m + antal husdyrbrug over 1.500 kg NH <sub>3</sub> -N pr. år inden for 500-1.000 m + antal husdyrbrug over 5.000 kg NH <sub>3</sub> -N pr. år inden for 1.000-2.500 m **) Antal husdyrbrug med mere end 750 kg NH <sub>3</sub> -N pr. år nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone/samlet bebyggelse eller nærmere end 100 m fra samme punkt på en enkeltbolig		

### 2.4.3. Afstand til naboer og natur

Placeringen af naboer og beskyttet natur (kategori 1, 2 og 3) er markeret på ansøgningskemaets kort. Afstandene fremgår af ansøgningskemaets afsnit 8.2, der viser afstanden fra nærmeste bygning og gødningslager.

Bemærkninger vedr. afstande ses i tabellen herunder

Punkt	Afstand, m	Bemærkning
Byzone/sommerhusområde		
Samlet bebyggelse		
Nabobeboelse uden landbrugspligt		
Kategori 1 natur (§ 7 i Natura 2000)		
Kategori 2 natur (§ 7 uden for Natura 2000)		
Kategori 3 natur (anden ammoniakfølsom natur og skov)		

## 2.5. HUSDYRBRUGETS AMMONIAKEMISSION I ANSØGT DRIFT, NUDRIFT OG DRIFTEN INDEN FOR DE SENESTE 8 ÅR SAMT DEPOSITION TIL NATUROMRÅDER

Husdyrbrugets ammoniakemission er beregnet på baggrund af de forudsætninger, der er indsat i ansøgningsystemet.

## Bilag 1

Den beregnede ammoniakemission (kg NH<sub>3</sub>-N/år) i ansøgt drift, nudrift og 8 års-drift fremgår af ansøgningskemaets afsnit 4

	Fra stald	Fra lagre	I alt
Ansøgt drift			
Nudrift			
8 års-drift			

Den beregnede ammoniakdeposition og merdeposition (kg NH<sub>3</sub>-N/ha/år) fremgår af ansøgningskemaets afsnit 7. Resultatet viser, at depositionen på kategori 1, 2 og 3 naturområder ikke overstiger husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens grænseværdier.

	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3
Merdeposition (8 års-drift)			
Merdeposition (nudrift)			
Total deposition			

### 2.6. HUSDYRBRUGETS LUGTEMISSION I ANSØGT DRIFT OG NUDRIFT SAMT LUGTGENEAFSTANDE

---

Husdyrbrugets lugtemission og geneafstande er beregnet på baggrund af de forudsætninger, der er indsat i ansøgningssystemet. Resultatet viser, at lugtgeneafstande til alle kategorier af nabobeboelse er overholdt.

### 2.7. ØVRIGE EMISSIONER OG GENEPÅVIRKNINGER FRA HUSDYRBRUGET

---

#### 2.7.1. Støj, støv, fluer, til- og frakørsel

---

Støjkilder og -gener fra ejendommen er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 27. Der vurderes ikke at være væsentlige gener, heller ikke fra vibration.

Støvkilder og -gener fra ejendommen er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 27. Der vurderes ikke at være væsentlige gener.

Gener og bekæmpelse af skadedyr er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 28. Der vurderes ikke at være væsentlige gener. Rottebekæmpelse er vanskelig, men man følger det kommunale system.

Lyskilder og -gener fra ejendommen er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 27. Der vurderes ikke at være væsentlige gener.

Håndtering af døde dyr, olie og kemikalier er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 45-46. Der vurderes ikke at være væsentlige gener.

Transporter til og fra ejendommen er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 25. Ændringer side 2009: Mælkebilen benytter nu begge indkørsler og kører rundt via grusvejen vest om stald og gyllebeholder. Der flyttes dyr mellem Engbjergvej 78 og Sønder Dalgårdvej 7 (kviehotel). Dette foregår med traktor og vogn op til 4 gange ugentligt, hvor der i forvejen er kørsel i forbindelse med fodring. Dette vurderes ikke at medføre væsentlige gener.

## Bilag 1

Affaldshåndtering på ejendommen er vurderet i gældende miljøgodkendelse s. 45-46. Der vurderes ikke at være væsentlige gener.

### 2.7.2. Evt. forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger, forslag til egenkontrol

---

God landmandspraksis er, at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ejendommens BAT, herunder på management og egenkontrol er vurderet i gældende miljøgodkendelse fra s. 45-46.

### 2.8. DE FORVENTEDE VÆSENTLIGE VIRKNINGER SOM FØLGE AF RESTSTOFFER, AFFALDSPRODUKTION OG BRUGEN AF NATURRESSOURCER

---

Der forbruges betydelige mængder foder, vand, el, brændstof mv. på et husdyrbrug, mens affaldsproduktionen er begrænset. Der er løbende fokus på husdyrbrugets ressource-og energiforbrug samt optimeringer, hvor det er muligt. F.eks. er ny vacuumpumpe, vandforkøling og udskiftning til LED-lys etableret eller undervejs. Reststoffer fra produktionen er primært gylle og fast gødning, som udbringes på de omkringliggende marker med henblik på en optimal udnyttelse af gødningsværdien. Der udledes ikke spildevand fra stalde eller møddingsplads til vandmiljøet. Overfladevand fra tage nedsives eller udledes til dræn i marken, mens overfladevand fra plansiloer opsamles til gyllesystem eller udsprinkles.

Der forventes ingen væsentlig ændring i fht. praksis beskrevet i den gældende miljøgodkendelse, hvor ejendommens BAT, herunder på ressourceforbrug og affaldshåndtering, er vurderet. Den gældende generelle lovgivning vurderes at modvirke væsentlige negative virkninger af husdyrbrugets ressourceforbrug samt produktion af affald og reststoffer.

### 2.9. HUSDYRBRUGETS VALG AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION

---

Kostalden er etableret som sengestald med fast gulv, og ved velfærdsudvidelsen blev den udbygget med samme gulvsystem. En sengestald med fast gulv betragtes som BAT mht. ammoniakfordampning i eksisterende stalde. Den ansøgte udvidelse af produktionsarealet, hvor der etableres en ekstra række sengebåse ind mod midten af den eksisterende bygning, er kun relevant som en udbygning af det eksisterende gulv- og gyllesystem. Sengestald med fast gulv betragtes ikke som BAT i nye og/eller renoverede stalde, men da udvidelsen ikke kræver ændring af gulvet, er der tale om en udvidelse af produktionsarealet i et eksisterende staldafsnit.

Det vurderes af ansøger, at etablering af en anden gulvtype på produktionsarealet ikke er praktisk mulig, da det vil kræve en betydelig ændring/opgravning af det eksisterende gulv. Ansøger vurderer desuden, at effekten af andre tiltag som f.eks. overdækning af gyllebeholdere er forholdsvis lille og ikke proportional med den økonomiske udgift, der vil være væsentligt højere end 100 kr. pr. kg N reduceret.

Det beregnede samlede BAT-krav (uden forhøjelse) fremgår af ansøgningskemaets afsnit 5.

	Fra stald	Fra lagre	I alt
Samlet BAT-krav			
Faktisk emission			

## Bilag 1

Forskel			
---------	--	--	--

### 2.10. EVENTUELLE GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER

In- og outputs fra landbrugsproduktionen indgår i et globalt marked. Fra det enkelte husdyrbrug og med den ansøgte produktion forventes ingen påvirkning, der i sig selv vil have væsentlige grænseoverskridende virkninger.







Kortudsnit fra skema 201 683 med projekterede pladser til kalvehytter (Kalvehytte 1 og Kalvehytte 2).



# Retningslinier for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr

Stuefluen (*Musca domestica*) er den almindeligste flue på gårde med især kvæg- og svin og den kan være yderst generende for både dyr og mennesker – specielt inden døre i vores hjem.

Næst efter stuefluen i hyppighed kommer den blod-sugende stikflue (*Stomoxys calcitrans*), der specielt forekommer på kvæggårde og i besætninger med svin, hvor dyrene går på strøelse. Derudover optræder der på gården flere mindre betydende arter, såsom den lille stueflue (*Fannia canicularis*), som især kan være et problem på og omkring pelsdyrfarme og ved hønsier. Der findes en særlig vejledning for denne flueart og problemstilling, se eventuelt denne. Sidst i denne vejledning findes et særligt afsnit om stuefluer i hønsstalde. Endvidere er også medtaget to fluearter som er til gene og har stor økonomisk betydning for græssende kvæg i sommermåneder; plantagefluen (*Hydrotaea irritans*) og den lille stikflue (*Haematobia irritans*).

Stuefluen og stikfluens overordnede biologi er på flere områder sammenfaldende. Derfor vil beskrivelsen nedenfor primært omhandle stuefluens levevis og kun, hvor de to arter afviger i relation til deres bekæmpelse vil dette blive anført.

## Levevis og skade

For at kunne anvise principper for fluebekæmpelse må fluernes levevis kort gennemgås. Når man ved,

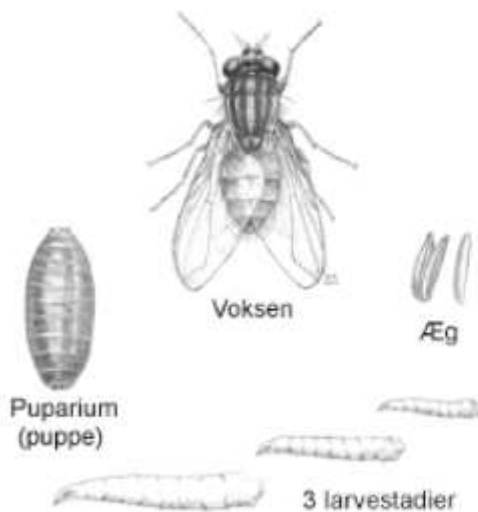
<b>Navn:</b>	Stuefluen ( <i>Musca domestica</i> ) og stikfluen ( <i>Stomoxys calcitrans</i> )
<b>Udseende:</b>	Stuefluen er mørkegrå, 8-9 mm og med fire mørke længdestriber på brystets rygside. De lyssky larver, 3-9 mm er hvidlige til grumset gullige, med to mørke ånderør bagtil og et tilspidset hovedparti. Puparierne (kaldes ofte pupper) er brune til rødlige og 5-6 mm. Den voksne flue sidder ofte med hovedet nedad i hvile. Stikfluen, 6-7 mm ligner meget stuefluen, men kendes ved at have en fremadrettet sylformet stiksnabel, vingerne holdes mere adskilt hvorved fluens fremtoning er mere trekantet. Larven (3-9 mm) og puparium (4-5 mm) ligner meget stuefluen. Den voksne flue sidder ofte med hovedet opad i hvile.
<b>Skade:</b>	Stuefluen generer ved at sprede sig fra staldene til naboerne. På bedriften generer den dyrene og skaber et dårligt arbejdsmiljø i stalden. Den kan også være en kilde til spredning af smitte. Stikfluen er først og fremmest til gene, da både hanner og hunner stikker for at suge blod. De kan påvirke mælkkeydelse og tilvækst af husdyr.

hvordan fluerne udvikles, og hvor de forekommer, kan man bedre bekæmpe dem.

Stuefluer lægger især deres æg i gødning - jo friskere, jo mere tiltrækkende. Gødningen må dog være nogenlunde fast, ellers drukner larverne. Selv gylle (især svinegylle) har ofte et flydelag der er tykt og tørt nok til, at fluelarverne kan overleve. Derimod tyder ikke meget på stuefluen udvikles i gylle beholdere. Stuefluerne yngler navnlig i gødning af svin, høns, kalve og heste, hvorimod ren gødning fra køer syntes mindre egnet.

Udviklingen fra æg og til voksen stueflue tager en til to uger afhængig af temperaturen i gødningen, kortest udviklingstid er ved 30-35 °C. Ved temperaturer over 45 °C dør larver og pupper. I figur 1 ses stuefluens udvikling.

Blot 8-16 timer efter at æggene er lagt klækker de, og små larver kravler ud i den friske gødning. På mindre end en uge vokser de bevægelige, hvide larver sig 10-12 mm store, og herefter forpupper de sig. Dette sker ved at larvens hud trækker sig sammen og danner et hylster - et puparium (populært kaldes disse for pupper). Inde i pupariet dannes efter nogle få dage selve fluens puppe. Det som vi mennesker normalt opdager, er derfor de 5-6 mm



**Fig. 1.** Stuefluens udvikling. Æggene lægges i gødning, og her lever larverne og vokser sig store, hvorefter de forpupper sig til 5-6 mm lange, tøndeformede puparier. Inde i pupariet forvandles larven til den voksne flue på under en uge. Efter nogle få dage kan hunfluen begynde at lægge æg. Tegninger: K.-M Vagn Jensen.

lange brune til rødlige, tøndeformede og ubevægelige puparier. Ofte ser man flere hundrede puparier ligge i hjørner af bokse eller på fodergangen, hvor nu stuefluelarverne finder egnede forpupningssteder. Puparierne kan ikke som larverne kravle væk hvis forholdene pludselig bliver ugunstige ved f.eks. mangel på ilt eller hvis temperaturen ikke længere er optimal. I puppen, forvandles larven til den voksne flue på under en uge. Når fluerne efterfølgende er brudt ud af deres puparier, parrer de sig, og efter nogle få dage kan hunfluen begynde at lægge æg. Gennemsnitslevetiden for de voksne fluer er sandsynligvis mindre end en uge.

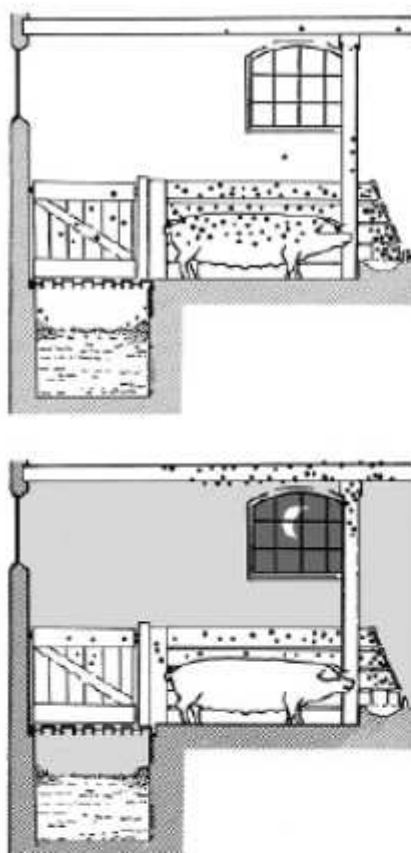
De voksne stuefluer sidder om dagen gerne på svin og kreaturer - se figur 2. De sidder også på de nærmeste skillevægge, stolper eller omkring fodertroget. Skinner solen ind ad vinduerne eller stald døren, sætter fluerne sig gerne i solstrålerne, ligesom de tit sidder på smågrisenes varmelamper, på malkeanlæg og andre varme steder. Jo varmere en hunflue kan få det, jo hurtigere udvikles æggene, og jo flere æg kan den lægge. Derudover har undersøgelser vist, at mange af fluerne kan kurere sig for sygdomme ved at opholde sig ved de høje temperaturer (se nedenfor).

Om natten sidder stuefluerne på vægge og træværk og rør, der afgrænser båsene. Fluerne kan også sidde på stolper og på loftet, hvis det ikke er for højt oppe. Helst sidder de så tæt på dyrene som muligt. Stuefluen lever af husdyrenes foder, men sutter også f.eks. sved, sekreter og mælk, hvor det er muligt. Fluen lever hovedsagelig af sukker, men hunfluen skal have protein for at kunne lægge æg.

Om efteråret stiger den relative luftfugtighed i stalden, når det bliver køligere. Der breder sig da ofte en svampesygdom (flueskimmel) mellem fluerne, og de døde fluer ses siddende på stolper og vægge med benene ud til siderne og snablen suget fast til underlaget. Sygdommen er helt ufarlig for husdyr og mennesker, men kan reducere antallet af fluer kraftigt.

I danske stalde findes foruden stuefluen som nævnt også en anden slags flue, nemlig stikfluen. Denne flue lever i modsætning til stuefluen af at suge blod på dyrene. Stikfluer yngler især i kostalde og i stalde med ungkreaturer, i fugtige rester af kraftfoder, ensilage, halm og gødning. Stikfluen kan som før nævnt også optræde i større antal i svinestalde ved ophobninger af halm og gødning.

Stikfluen ligner stuefluen til forveksling, men kendes fra denne på, at den har en fremadrettet sylformet stiksnabel. Denne stiksnabel kan dog være vanskelig at se for utrænede øjne. Stikfluen synes også mere trekantet end stuefluen pga. vingernes mere spredte stilling. Ofte sidder stikfluerne samlet i loftet



**Fig. 2.** Skematisk tegning, der viser stuefluernes fordeling i en svinestald om dagen (øverst) og om natten. Fluerne er om dagen koncentreret på svinene, på skillevæggene og over truget. Om natten er der ingen fluer på dyrene, men stadig mange på den øverste del af stolperne.

over dyrene, hvorfra de bevæger sig ned og suger blod på dyrene. Hvis man er i tvivl er det en god idé at indfange nogle få individer, der så kan inspiceres på nært hold. Her kan stikfluens sylformede stiksnabel tydeligt erkendes.

### Forebyggelse og bekæmpelse

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Dette er det primære for at undgå masseforekomst af fluer i stalde, medens de forskellige former for aktiv bekæmpelse hovedsageligt bruges som et supplement, når det af forskellige grunde kan være vanskeligt alene at forebygge. Selv mange moderne stalde er ikke hensigtsmæssigt indrettet med henblik på en nem og effektiv fjernelse af gødning og foderrester. Allerede når nybygninger eller ombygninger planlægges sammen med byggefirmaer, bør disse hensyn til fluer medtages.

God hygiejne indebærer, at man dagligt fjerner rester af gødning og foder nær skillevægge og langs kanter af render til automatiske gødningsanlæg. Den daglige rengøring er af stor vigtighed, således at der ikke finder en ophobning sted af gamle foderrester eller gødning.

Kalvebokse giver ofte en stor produktion af fluer, hvis gødningen ligger mere end en uge. Særlige flueproblemer kan opstå i spaltegulvsstalde for svin. Svinegylle danner altid flydelag, og dette er tykke og mest flueegnet, hvor der suppleres med strøelse. Selv i slagtesvinestalde med fuldt spaltegulv kan gyllen producere masser af fluer. Uden bygningsmæssige ændringer kan dette reduceres ved konstant omrøring af gyllen eller ved behandling med larvebekæmpende midler – larvicider (herom senere).

Er flueplagen koncentreret til de varme perioder, er det sandsynligt, at møddingen er hovedkilden, med mindre en hastig undersøgelse med en greb og en lygte i svinestierne og kalvebokse viser, at der er mange larver og puparier. Men også flueudvikling på møddingen kan forebygges.

I dag ses sjældent gammeldags stablede møddinger nær gården, men hvor de stadig forefindes kan de udbygges trinvist, således at den friske gødning har så lille overflade og så stor dybde som muligt. Hvis det er praktiske muligt og overdække den friske overflade af møddingen med en tyk presenning, er dette en meget effektiv metode til at forhindre flueudvikling. Presenningen forhindrer gødningsvarmen i at slippe væk, og fluelarver dør som nævnt ved temperaturer over 45 °C.

Udlæggermøddinger kan vanskeligt overdækkes. Har man gødning fra flere stalde eller staldafsnit, bør den mest flydende gødning, for eksempel gødning fra køer, udtages sidst.

Nedenfor er beskrevet forskellige muligheder for aktiv fluebekæmpelse. Hvilken metode der vælges må afhænge af de aktuelle forhold. Er der f.eks. tale om et lokalt flueproblem af kortere varighed, kan dette måske klares med nogle få nedsprøjtninger med et forstøvningmiddel (aerosol). Er der tale om et generelt flueproblem af længerevarende og årligt tilbagevendende karakter, er en systematisk og forebyggende indsats nødvendig. Det vil her være relevant at tænke i anvendelse af larvicider eller måske biologisk bekæmpelse med udsætning af rovfluer eller snyltehvepse i stalde.

I visse stalde kan der i perioder ses masseforekomst af andre fluer. Især kan der i nogle svinestalde optræde store mængder af de kun 3-4 mm store bananfluer (*Drosophilidae*), som hurtigt opformerer

i stort tal i fugtige foderrester. Som regel kan bekæmpelse foretages ved at fjerne de fugtige foderrester eller om nødvendigt ved brug af larvicider evt. i kombination med aerosoler mod de voksne fluer.

### Mekanisk bekæmpelse

Fluefangere med lim, som fluerne klæber fast i, når de lander, er en velkendt metode. Ved placering og valg af type limfælder skal man være opmærksom på, at det kan skabe problemer hvis svaler yngler i stalden, idet de voksne fugle indfanges i limen. Lysfælder der udsender ultraviolet lys er en anden mulighed. Lyset kan komme fra en pære eller fra et lysstofrør der tiltrækker fluerne.

Disse former for mekanisk bekæmpelse kan nogle steder hjælpe med til at reducere antallet af fluer. Men fælles for dem alle er, at de ikke alene kan bekæmpe en flueplage i staldene.

### Biologisk bekæmpelse

Ved biologisk bekæmpelse prøver man at udnytte de fjender, som fluerne har i forvejen. I Danmark fungerer biologisk bekæmpelse af fluer i nyere svinstalde med spaltegulv, hvor der rutinemæssigt anvendes rovfluer (*Hydrothaea aenescens*), hvis larver lever som rovdyr på f.eks. stuefluers larver. De voksne rovfluer opholder sig under spaltegulvet og derfor normalt ikke til gene for dyr eller mennesker. I varme perioder, hvor temperaturen kommer op i nærheden af 27-30 °C kan gyllefluen virke generende, da de voksne fluer søger op fra spaltegulvet. Gyllefluer er ikke effektive ved brug på fast gødning. Undersøgelser udført her i landet har vist at en snyltehveps, *Spalangia cameroni* (2-3 mm) kan holde antallet af stuefluer og stikfluer på et acceptabelt lavt niveau i stalde med dybstrøelse. Den opnåede effekt af snyltehvepsen er størst hvis den udsættes tidligt i fluesæsonen (april-maj) og derefter ca. hver 14. dag frem til september/oktober.

### Kemisk bekæmpelse - Resistens

Ved brug af kemiske metoder til fluebekæmpelse kan der udvikles resistens (nedarvet modstandsdygtighed) over for midlerne. Det er muligt at undgå eller i det mindste at forsinke udviklingen af resistens.

Dette gøres bedst ved 1) at lære at leve med en lille fluebestand i staldene, 2) kun at foretage en kemisk bekæmpelse når det er nødvendigt, 3) ikke at søge en total bekæmpelse med kemiske midler, 4) at anvende de rigtige midler på de rigtige steder og tidspunkter (se nedenfor) og 5) periodevis at undlade kemisk bekæmpelse og 6) at skifte mellem midler med forskellige aktive stoffer.

### Kemisk bekæmpelse - Typer af midler

Kemisk bekæmpelse af stuefluen og stikfluen vil ofte indgå i et større bekæmpelsesprogram, hvor også de

sanitære foranstaltninger er medtaget (se ovenfor). Nedenfor gennemgås de forskellige muligheder for kemisk bekæmpelse. Midlerne er som udgangspunkt alle godkendt til formålet af Miljøstyrelsen, efter at deres effektivitet er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Den grundlæggende metode ved kemisk bekæmpelse er brug af larvicider. Disse midler har endnu ikke medført udvikling af resistens. Som supplement kan anvendes smøremidler, plader med granulat, og aerosoler. Man skal være opmærksom på at smøremidler og plader med granulat ikke kan anvendes til bekæmpelse af stikfluer.

**Larvicider.** Midler som forhindrer larverne i at gennemføre deres udvikling til voksne. Dræbes derfor fluerne allerede i larvestadiet, ses ingen voksne fluer. Midlerne anvendes hvor gødningen ligger i en længere periode, f.eks. i gødningskældre, gyllekæmler med flydelag og i kalvebokse.

Behandlingen foretages på den friske gødning med passende mellemrum i fluesæsonen. Information om behandlingshyppighed mm. kan altid findes i brugsvejledningen for produktet. Ved behandling af møddingen med larvicider skal man primært koncentrere sig om den friske gødning, da fluerne ikke yngler i gødning, der er ældre end 2-3 uger. Behandling af møddingen er kun nødvendig i de perioder af året, hvor temperaturen kommer over 10-15 °C.

**Smøremidler og plader med granulat - ædegifte.** Smøremidlerne er midler som indeholder gift og sukker, der smøres ud på stolper, forværk, øverst på skillevægge og lignende steder. Anvend kun midlerne, hvor der er mange fluer og stor aktivitet. Midlerne kan også smøres på ophængte papplader, strimler, lister og lignende. Mal i smalle, lodrette striber. Lignende midler kan også købes, hvor fabrikanten allerede har påført giften på plader som så er lige til at hænge op. Sørg altid for, at midlerne holdes udenfor dyrenes og små børns rækkevidde.

Rigtigt anvendt giver smøremidler en god fluereduktion, forudsat at man ikke giver fluerne alt for gode muligheder for at formere sig. Dette kan f.eks. gøres ved samtidig, at anvende larvicider. Anvendes smøremidlerne rigtigt, kan udviklingen af resistens undgås eller forsinke. Som allerede nævnt ovenfor så kan disse midler ikke anvendes mod stikfluer, da disse fluer ikke tiltrækkes af sukker, men kun suger blod.

**Aerosoler.** Forstøvningsmidlerne har en øjeblikkelig dræbende virkning, men ingen langtidsvirkning. De anvendes f.eks. på særligt varme dage, eller når travlhed i marken har forhindret en effektiv udmugning.

For at sikre sig imod udvikling af resistens, bør midlerne ikke anvendes hyppigere end en gang om

ugen. Det er meget normalt alligevel, at se resistens opstå lokalt på en enkelt gård.

### Fluebekæmpelse i hønsestalde

I hønserier hvor fuglene ikke har adgang til at skrabe i gødningslaget/strøelsen og æde pupper og larver, kan der undertiden være voldsomme flueproblemer.

### Smøremidler og aerosoler

Kemisk bekæmpelse af de voksne fluer kan i hønsestalde finde sted med smøremidler og aerosoler. Smøremidler kan i burhønserier anvendes på diverse endeflader, men må suppleres med uds্মoring på ikke-absorberende plader, som ophænges i gangene mellem burrækkerne. I nethønserier kan pladerne ophænges f.eks. langs æglægningsskasserne, eller der kan smøres direkte udvendigt på disse kasser. Aerosoler kan anvendes, når ventilationen er afbrudt, og bør ikke anvendes hyppigere end én gang om ugen, da man ellers hurtigt vil få resistensproblemer.

### Larvebekæmpelse

Larvebekæmpelse vil være den dominerende måde til bekæmpelse af fluer i hønsestalde. I burhønserier kan larverne leve i gødningen, i gylle eller skrabe kanaler og i gødningen på de plader, som sidder under burene og midlertidigt tilbageholder gødningen. Selv såkaldt "vådgødning" er hist og her tør nok til, at fluelarverne kan leve der.

Gødningen på prelpladerne kan skrubes ned udefra, og det må gøres ugentligt i sommerhalvåret. Falder gødningen i en skrabe kanal, skal anlægget aktiveres i løbet af samme uge. Ved våd gylle kan det være nødvendigt at tilføre ekstra vand i begge ender af kanalen. Vil man undgå for megen vandtilsætning, kan man bruge et larvicid enten til opløsning i vand eller som granulat.

### Fluer på kvæg ved udbinding

Disse fluer opdeles i stikkende fluer (primær den lille stikflue), der suger blod på kvæg og gør dyrene urolige, og sugende fluer (primær plantagefluen), der besøger sår, yver og øjne. Specielt de sugende fluer kan overføre forskellige sygdomme. De vigtigste af disse fluebårne sygdomme er øjenbetændelse og sommermastitis (fluestik).

Midlerne til beskyttelse af kreaturerne mod disse fluer findes i form af plastic-øremærker imprægneret med insekticid, som spreder sig ud på dyrets overflade. De fleste af disse øremærker kan påsættes ved udbinding, hvis man ønsker at beskytte kreaturerne mod fluer hele sæsonen. Hvis de skal beskytte mod sommermastitis, sættes mærkerne på den sidste uge i juni. Mærkerne skal fjernes, når kvæget kommer på stald af hensyn til fare for resistensudviklingen hos fluerne i stalden.

Der findes også væsker med midler, der kan hældes på ryggen af kreaturerne. Disse midler er effektive i ca. en måned, efter at dyrene er behandlet. De stikkende fluer har vist sig at være særligt følsomme for behandling med insekticid, men også antallet af de andre fluearter falder. Derimod beskytter midlerne ikke mod massive angreb fra kvægmyg (Simuliidae).

### Forebyggelse

Udmugning og renholdelse for gødning, foderrester og fugtig halm!

### Bekæmpelse

Biologisk bekæmpelse med brug af gyllefluer kan anvendes med stor succes i mange svinestalde med spaltegulve og flydelag. Snyltehvepse kan anvendes, hvor der ophobes fast gødning over en længere periode såsom kalvebokse og større arealer med dybstrøelse

Kemisk bekæmpelse med brug af larvicider kan med held anvendes, hvor der ophobes gødning over en længere periode eller hvor der ophobes utilsigtede mængder af organisk materiale i svært tilgængelige områder

Voksne fluer kan nedsprøjtes ved brug af aerosoler i forbindelse med et ønske om hurtig reduktion af fluer. Bør dog kun anvendes lejlighedsvis

Voksne fluer kan ligeledes bekæmpes med smøremidler eller granulater (ædegifte), der indeholder et lokkemiddel indeholdt gift. Kan anvendes hele året.

En oversigt over alle godkendte bekæmpelsesmidler findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/>

Det kan være vanskeligt, at få alle relevante midler vist med de enkelte søgekriterier. Det skulle dog være muligt at få de fleste frem i søgerubrikken "anvendelse" og her f.eks. søge på "stalde". Alternativt prøv at søg på "fluer" eller "fluelarver".

Fortegnelse over de forskellige tilladte aktivstoffer i Danmark, der må benyttes til bekæmpelse af fluer på husdyrbesætninger.

Type og aktivstof	Kommentarer
<b>Larvebekæmpelsesmidler</b>	Forebygger ved at stoppe larvernes udvikling til voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Velegnede til rutinemæssig brug på steder, hvor det er vanskeligt at fjerne gødning
Cyromazin	
Diflubenzuron	
Triflumuron	
<b>Smøremidler - ædegifte</b>	Sukkerholdige ædegifte til voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Langtidsvirkende
Thiamethoxam	Lav risiko for resistens
Spinosad	Velegnet til løbende bekæmpelse af voksne fluer gennem hele fluesæsonen
Imidacloprid	
Azamethiphos	
<b>Forstøvningsmidler</b>	Kontaktgifte mod voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Nedbrydes hurtigt
Pyrethrin I og II	Lavrisiko for resistens
	Velegnede til at løse et akut opstået flueproblem på gården
<b>Sprøjtemidler</b>	<b>Ingen godkendte midler til brug i stalde</b> Langtidsvirkende kontaktgifte mod voksne fluer.
	Nedbrydes langsomt
	Høj risiko for resistens

4. juni 2014



## FORSKRIFT FOR OPBEVARING AF FLYDENDE FARLIGT AFFALD OG RÅVARER





## Indholdsfortegnelse

<b>Baggrund</b>	2
<b>Bestemmelser</b>	4
Opbevaring	7
Inddønders opbevaring	4
Uddønders opbevaring	4
Midlertidig oplag	5
Brand- og riskoforhold	5
Giftige forhold	5
Akut forurening	5
<b>Grundlag og gyldighed</b>	6
Grundlag	6
Gyldighedsområde	6
Overtrædelse	6
Klagoret	6
Dispensation	6
Ikræfttrædelse	7



Blanket 0-47, revision 2, godkendt af kommunalbestyrelsen 25-01-2012

## Baggrund

Flydende farligt affald, færdigvarer og råvarer skal opbevares miljømæssig forsvarligt for at undgå forurening af omgivelserne.

Virksomheder der er miljøgodkendte, autobranchen og oplag af olie i henhold til olietanksbøjetgodkendelse, har regler for denne opbevaring. Alle andre typer af virksomheder, har ingen særskilte regler for denne type opbevaring. Disse virksomheder reguleres af denne forskrift.

Forskriften omfatter:

- Opbevaring af flydende råvarer og færdigvarer i brudt emballage.
- Opbevaring af flydende affald.
- Produkter og affald hvorfra olie og kemikalier kan flyde ud af, f. eks kasserede oliefiltre og akkumulatorer, or ligesledes omfattet af forskriften.

Råvarer og færdigvarer i ubrudt emballage skal generelt placeres, så de er beskyttet imod påkørsel og anden påvirkning, som kan medføre brud på emballagen. Tilsynsmyndigheden afgør, om opbevaringen af ubrudt emballage er forsvarlig.



### Opbevaring

Opbevaringen skal foregå miljømæssig forsvarligt i tætte beholdere egnet til formålet. Det kan være dunke, ståltromler, spændelågsfade, miljøcontainere, tanke, pallotanke og lignende.

Opbevaringen skal foregå i overjordiske beholdere. Hvis man ønsker en opbevaring i nedgravede beholdere, skal der søges om tilladelse til dette ved Lømvig Kommune.

#### Indendørs opbevaring

Ved indendørs opbevaring skal gulvet være tæt og uden afløb. Oplaget skal være placeret på en sådan måde, at et eventuelt spild ikke kan løbe ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende. Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamløs indendørs.

Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal dette indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

#### Udendørs opbevaring

Ved udendørs oplagring skal oplaget placeres i en indrettet plads til formålet. Pladsen skal være under tag, således regnvand og sne ikke kan trænge ind. Bundens skal være tæt og uden afløb, således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes i pladsen.

Man skal være opmærksom på, at der i de fleste tilfælde skal søges om byggetilladelse og en brandteknisk tilladelse ved Lømvig Kommunes Byggesektion, forinden en sådan plads etableres.





#### **Midlertidig oplag**

Ved forskellige arrangementer, sportslige m.m. og på byggepladser, kan det være nødvendigt at etablere et midlertidigt oplag af flydende farligt affald eller råvarer. Mindre oplag af tromler og dunke skal stå på spildbakke eller andet, der gør, at et eventuelt spild kan opsamløs og ikke løber i jorden. Når området forlades, skal oplaget være aflåst. Dette for at sikre, at uvodkommonde ikke kan forårsage forurening.

#### **Brand- og risikoforhold**

Der gælder en række regler for anmeldelse af oplag og anlæg af brandfarlige væsker og kemikalier.

I sådanne tilfælde kan Lønvig Kommunes brandmyndighed kontaktes for vejledning og eventuel ansøgning om tilladelse.

#### **Giftige kemikalier**

Giftige kemikalier skal opbevares i den oprindelige emballage under lås, utilgængeligt for børn. Giftige kemikalier må ikke opbevares sammen med løvnødsmidler, lægemidler eller lignende.

#### **Akut forurening**

Ved akut fare for forurening, ved spild på jord eller udledning til kloakken, skal alarmcentralen kontaktes på telefon 112.

Den der forårsager forureningen er ansvarlig for, at uheldet anmeldes til Lønvig Kommunes miljøafdeling.

### **Grundlag**

Forskriften er udarbejdet i henhold til § 18 i bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter nr. 1517 af 14. december 2006.

### **Gyldighedsområde**

Forskriften omfatter alle typer af flydende råvarer, færdigvarer og affald, der er klassificeret som farligt affald i bilag 4 i miljøministeriets bekendtgørelse om affald nr. 224 af 7. marts 2011.

### **Overtrædelse**

Overtrædelse af opbevaringsreglerne i denne forskrift kan straffes med bøde.

### **Klageret**

Afgørelser efter denne forskrift kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

### **Dispensation**

Hvis særlige forhold taler for det, kan Miljøafdelingen ved Lønvig Kommune dispensere fra reglerne efter særskilt ansøgning.

Forskriftens regler er ikke til hindre for, at Miljøafdelingen ved Lønvig Kommune kan stille krav om yderligere forureningsbegrænsende foranstaltninger, hvis det viser sig påkrævet.

§§

§§

§§

### ***Ikrafttrædelse***

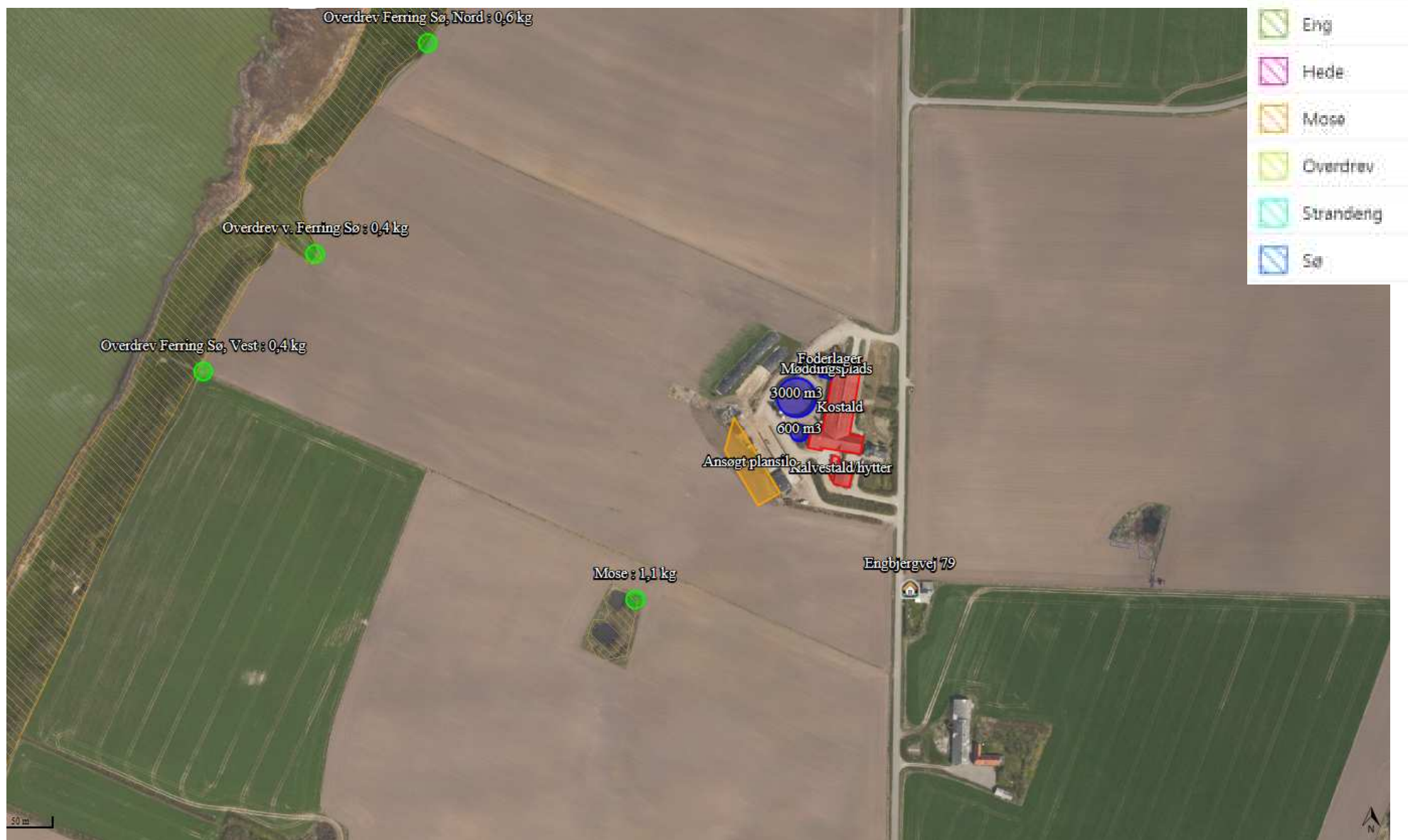
Forskriften er vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 25. januar 2012 og træder i kraft den 26. januar 2012.

### ***Kontakt oplysninger:***

Lønvig Kommune  
Natur & Miljøafdeling  
Rådhusgade 2  
7620 Lønvig  
Email: [lonvig@lonvig.dk](mailto:lonvig@lonvig.dk)



## Bilag 7



Kortudsnit fra [www.husdyrodkendelse.dk](http://www.husdyrodkendelse.dk), skema 201 683. Beregningspunkter for totaldeposition af ammoniak.

## Bilag 7

### Lemvig Kommunes forslag til vilkår og bemærkninger ved nabohøring

Herunder Lemvig Kommunes udtalelse og vurdering af 18. januar 2019 på baggrund af nabohøring af udkast til afgørelse:

*Lemvig Kommune har foretaget nabohøring af forslag til § 16b-tilladelse af husdyrbruget på Engbjergvej 78.*

*Engbjergvej 79 har indsendt hørings svar, som efterfølgende er kommenteret af ansøger.*

*Lemvig Kommune foreslår efter en samlet vurdering af hørings svaret og ansøgers kommentarer, at forslaget tilføjes nedenstående to vilkår.*

*Begrundelse for de to vilkår og Lemvig Kommunes bemærkninger til hørings svar følger under de to foreslåede vilkår.*

*Jeg vil anmode om kommentarer til de foreslåede vilkår og kommunens bemærkninger **senest fredag den 1. februar 2019.***

*Det forventes, at der træffes afgørelse i sagen umiddelbart efter den 1. februar.*

#### **Afskærmende beplantning**

*Der skal etableres og vedligeholdes beplantning, således at ensilageoplag på den projekterede*

*plansilo ikke er synlig fra adressen Engbjergvej 79. Beplantningen må på intet tidspunkt være højere end 4 meter. Beplantningen skal etableres samtidigt med plansiloen.*

#### **Tildækkede ensilagestakke**

*Ensilagestakke som placeres syd for staldanlægget og inden for 100 meter af Engbjergvej 79 skal holdes tildækkede, når ensilagestakken anvendes.*

*Herved forstås, at ensilagestakkens åbne ende skal overdækkes med plast eller lignende mellem hver afhentning af ensilage, så vestenvinden ikke fører ensilage over Engbjergvej .*

#### **Udvidelse af plansiloer - landskab:**

*De projekterede plansiloer søges opført i tilknytning til de eksisterende plansiloer. Der er cirka 100 meter til Engbjergvej 79.*

*Selvom siloerne opføres uden sidevægge vil etableringen indebære, at der fremadrettet må forventes vedvarende oplag af ensilage, som kan udgøre en landskabelig påvirkning.*

*I forslaget til afgørelse er der foretaget følgende landskabsvurdering:*

*Plansiloerne placeres i naturlig forlængelse af de eksisterende plansiloer og de afskærer ikke i væsentlig grad for indsigten til særlige landskaber eller oplevelsen af den lokale geologi.*

*Det er altså alene vurderet, om plansiloerne i væsentlig grad blokerer den eksisterende udsigt ud over Ferring Sø fra Engbjergvej.*

*Natur og Miljø må på baggrund af hørings svaret supplere landskabsvurderingen, idet der ikke er taget højde for plansiloens æstetiske udtryk i landskabet. Ved at forlænge den eksisterende beplantning, så også den nye plansilo - set fra Engbjergvej 79 – er afskærmet, opnås der et æstetisk mere harmonisk udtryk: Den vidtrækkende udsigt over Ferring Sø bliver afbrudt af en levende beplantning i stedet for et teknisk anlæg med oplag af ensilage.*



Natur og Miljø foreslår, at afgørelsen suppleres med følgende vilkår:

### **Afskærmende beplantning**

Der skal etableres og vedligeholdes beplantning, således at ensilageoplag på den projekterede

plansilo ikke er synlig fra adressen Engbjergvej 79. Beplantningen må på intet tidspunkt være højere end 4 meter. Beplantningen skal etableres samtidigt med plansiloen.

Dette foreslåede vilkår viderefører hensigten bag Vilkår 32 i husdyrbrugets miljøgodkendelse fra 2009 om at begrænse landskabspåvirkning:

### **32. Beplantning**

Der skal etableres og vedligeholdes beplantning således at den i 2008 etablerede plansilo ikke er synlig fra adressen Engbjergvej 79. Beplantningen må på intet tidspunkt være højere end 4 meter. Vilkåret skal være overholdt fra udgangen af 2013.

### **Udvidelse af plansiloer – teknisk udformning:**

Plansiloernes eksakte placering og retning forventes at være søgt ud fra et driftsmæssigt hensyn. Placeringen strider ikke mod kravet om tilknytning til øvrig bebyggelse eller erhvervmæssig nødvendighed.

Natur og Miljø finder derfor ikke anledning til at anvise alternative udformninger af plansiloen.

### **Ensilage i markstakke – landskab og gener:**

Ensilagestakke er ikke faste anlæg og de er erhvervmæssigt nødvendige.

Ensilagestakke må efter gældende regler ikke placeres nærmere end 15 meter fra veje og 30 meter fra naboskel.

Det er muligt at supplere gældende regler med vilkår i en miljøtilladelse, men det er normalt ikke inden for rammerne af husdyrlovgivningen direkte at erstatte en gældende regel – for eksempel at forøge et afstandskrav fra 15 til 30 meter.

Der kan stilles vilkår til management (den daglige drift), hvis det vurderes at kunne forebygge gener og forurening og samtidig ikke strider mod et almindeligt proportionalitetsprincip.

Vilkår 3, 4 6 og 7 i forslaget om afgørelse er sådanne vilkår, som har til hensigt at sikre en hensynsfuld daglig drift.

Natur og Miljø foreslår, at afgørelsen suppleres med følgende vilkår:

### **Tildækkede ensilagestakke**

Ensilagestakke som placeres syd for staldanlægget og inden for 100 meter af Engbjergvej 79 skal holdes tildækkede, når ensilagestakken anvendes.

Herved forstås, at ensilagestakkens åbne ende skal overdækkes med plast eller lignende mellem hver afhentning af ensilage, så vestenvinden ikke fører ensilage over Engbjergvej.

### **Andre gener (lugt, fluer, mv.):**

Miljøtilladelsen indeholder vilkår, som har til hensigt at forebygge og begrænse almindeligt forekommende gener fra husdyrbrug. Hertil kommer de generelle regler for indretning og drift, som følger af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Natur og Miljø kontrollerer disse vilkår og regler ved miljøtilsyn. Natur og Miljø vurderer ikke, at der er forhold, som giver anledning til at stille yderligere vilkår til begrænsning af forurening eller gener fra husdyrbruget.